

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ

kandāḍai śrīmadgōpālāryamahādēśikaiḥ anuḡrḥītam

॥ śrīmat ācāryasaptaśatī ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṅḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmat ācāryasaptaśatī ॥

śrīmān vēṅkaṭanāthāryaḥ kavitarīkikakēsarī |

vēdāntācāryavaryō mē sannidhattāṃ sadā hṛdi ॥

bāla kāṇḍaḥ

nūtanajaladaśyāmaṃ

rāmaṃ rāmābhirāmavāmāṅkam |

vinatatrāṇavinidraṃ

vandē vijñānadāyicinmudram ॥ 1 ॥

mahitaṃ tantracatuṣṭaya -

pāraṃ gamitairanēkaśiṣyagaṇaiḥ |

campakavanaikavasatiṃ

gōpālāryaṃ pitāmahamupāsē ॥ 2 ॥

yannāmasāmyamātraṃ

nigamāntagurōscaritrasaṅkathanē |

prōtsāhayatē māmapi

mitatamamatimalpavijñānam ॥ 3 ॥

śiṣyānugrahadakṣā -

nagādhabōdhān gurūn mama pitṛvyān |

navasālapurīdānā -

dhyakṣān praṇamāmi kṛṣṇāryān ॥ 4 ॥

āryaguṇagrahaṇaratā

dōṣān śabdārthayōḥ sahiṣyantē |

mākṣikamapēkṣamāṇāḥ

kimu kṣamantē na makṣikādaṃśān || 5 ||

kā hāniraparitōṣā -

t tēṣāṃ dūṣayati yanmanō'sūyā |

akhilāhlādina indō -

randhāparitōṣaṇēna kō dōṣaḥ || 6 ||

asti hi kāñcīnāmnī

janatākṣēmaṅkarī nagarī |

mādhavamārādhayituṃ

yatra vidhātā tatāna hayamēdham || 7 ||

kāñcīti nāma yasyāḥ

kamalākāntō'tra kañjapīṭhēna |

añcita ityamumarthaṃ

spaṣṭaṃ śiṣṭān samācaṣṭē || 8 ||

tridaśālayataḥṣṇā kila

tuṣṭyai sraṣṭuryiyakṣamāṇasya |

tvaṣṭrā vinirmitā yā

kimu varṇyaṃ rāmaṇīyakaṃ tasyāḥ || 9 ||

phullāravindanirya -

nmakarandāmrēḍyamānamādhuryā |

kalmaṣamōṣaṇadhuryā

phaṇipatisarasī virājatē yatra || 10 ||

pratibimbitassarasyāṃ

yasyāṃ sūryastaraṅgasāhasryām |
phaṇamaṇisahasrasōbha -
stanutē sārthāmanantākhyām || 11 ||

vēgavatīrūpadhṛtā

vāṅyā vijighāṃsitam vrataṃ hi vidhēḥ |
satyamabhūt kṣētrē'smi -
n satyavratanaṃmatāsyā sārthaiva || 12 ||

saphalīkaraṇacchalatō

vidhinā vidhivatkr̥tasyā yāgasyā |
karigiriśirōvihārī
yatra murāriśśritēṣṭadō jayati || 13 ||

apadiśyā kiñcidittham

yaddiśatīṣṭāni śiṣṭavargēbhyaḥ |
dviradādrināyakō'sau
prathatē tasmāddhi varadarāja iti || 14 ||

tasyāṃ puryāmāsī -

dyajvā nāmnā hi puṇḍarīkākṣaḥ |
viśvāmitramahāmuni -
santatikalaśārṇavasyā pūrṇēnduḥ || 15 ||

vāṅīvilāsapātram

kāñcyāṃ kr̥tayajñatōṣitaramēśam |
caturānanaṃ ca santō
muditā yamudāharanti dhātāram || 16 ||

dhīrāttasmātsūrēḥ

suguṇō'nantābhidhastanayaḥ |

sahṛdayaḥṛdayānandī

malayādiva candanō jajñē || 17 ||

atrimunigōtravārija -

mitraśrīraṅgarājavibudhamaṇēḥ |

tanayāmupāyatā'sau

tōtārambābhidhāmanaghām || 18 ||

nāmākarṇanamātra -

bhraṃśitadurvādigarvasarvasvaḥ |

sa hi vādihaṃsajaladā -

cāryō yasyāḥ sahōdarō dhīraḥ || 19 ||

kamalākāntamanantaḥ

kalayannānandatundilasvāntaḥ |

kāñcyāṃ sākāṃ dārai -

rativāhayati sma katicanāhāni || 20 ||

atrāntarē'cicinta -

t pannaganaganāyakō dharaṇau |

udghōṣayituṃ tattvaṃ

ghaṇṭā mē prēṣaṇīyēti || 21 ||

kalimalakalmaṣadhiṣaṇaiḥ

prakaṭapracchannanāstikakadambaiḥ |

nigamāntasiddhamarthaṃ

dūṣitamālakṣya yēna purā || 22 ||

acalamiva niścalatvaṃ
prāpayitum taṃ rahasyārtham |
phaṇipatiśailō yatipa -
tyākārēṇāvanāvavātāri || 23 ||

kamalōpalālyacaraṇō
viharaṇapadavīṣu vēdaśikharēṣu |
kaṇṭakasaṅkulabhāvaṃ
prasṛtaṃ sahatāṃ kathaṅkāram || 24 ||

kṣudrō'pi hanta yatatē
viharaṇabhūmiṃ vikaṇṭakīkartum |
nādbhutamētatsadbhi -
rlakṣmīkāntastathā tanōtīti || 25 ||

kumatiparikalpitārthai -
rdōṣōnmēṣēṣu vēdēṣu |
nārāyaṇasya śaṅkē
saṅjātā śvāsakāsaśaṅkēti || 26 ||

itthaṃ saṅkalpitavati
bhagavati paripakvabhāgadhēyacayaḥ |
sa kadācidanantāryō
rātrau yāmāvaśiṣṭāyām || 27 ||

svapnē'darśatpuruṣaṃ
kañcana kandarpakōṭisaundaryam |
kamalāvanamālābhyāṃ
kaustubhamaṇinā ca bhāsurōraskam || 28 ||

dadhataṃ kāñcīgrathitaṃ

dhikkṛtaniṣṭaptakāñcanaṃ vasanam |

ājānudīrghabāhu -

dvaya parirabdhāvanīnīlam || 29 ||

kuṇḍalamaṇḍitagaṇḍam

bibhratamadhimaūli hāṭakakirīṭam |

śaṅkhasudarśanavilasa -

tpāṇiṃ dayamānanayanāntam || 30 ||

tuṅgaṃ sumēruśṛṅgaṃ

śrayatō nūtnasya jaladasya |

ābhāmanukurvāṇam

kiñcana sauvarṇapīṭhamadhyāsya || 31 ||

dr̥ṣṭvaiva dēvamagrē -

'nantasudhīrvismitāntaraṅgō'yam |

nidrārambhadyātā -

kārānukṛtēharimavēdīt || 32 ||

kautukaparavaśahṛdayaḥ

saṃmōdāśrūṇi varṣukō'titamām |

pādyārghyē apyadadā -

t puṣpāñjalibhiśca pūjayāmāsa || 33 ||

bhaktyā gadgadakaṇṭhaḥ

kiṃ vā kartavyamityajānānaḥ |

avamamṃ māmava bhagava -

nniti śaśvatpraṇyapatadurukampaḥ || 34 ||

mā bhaiṣīriti bāhubhi -
rutthāpyainaṃ gajēndrasantrātā |
ācaṣṭa spaṣṭamamuṃ
ghanagambhīrasvarō giram madhurām || 35 ||

vatsa! vṛṣādriśīrastah
prāptaṃ mām śrīnivāsamavagaccha |
śubhatamaguṇagaṇabharitaṃ
tanayaṃ vinayōjjvalaṃ prayacchāmi || 36 ||

bhādrē māsē vṛṣagiri -
māgacchāsmākamutsavō bhavitā |
niškāraṇakarūṇō'sā -
vanuśiṣyētthaṃ tirōdadhē sadyah || 37 ||

bālārkakōṭilalītaṃ
kamalākamaṇaṃ vicinvānaḥ |
viluṭhan śayanē'budhyata
niracaiṣītsvapna ēva dṛṣṭa iti || 38 ||

rōmāñcitamūrtirabhū -
t karuṇāmanaṇīyasīṃ vicintya vibhōḥ |
hṛṣṭamanāśśayanīyā -
t svidyadgātrō gururudasthāt || 39 ||

sānandaṃ prēyasyai
vinivēdyāmuṃ priyamudantam |
pratyaikṣiṣṭa sa kālam
taṃ kila hitayā tayā sākam || 40 ||

atha śēṣaśailanētuḥ

śiṣṭajanānandakandaḷīkandaḥ |

jagadujjīvanahētu -

rbhādrē māsyutsava upāgāt || 41 ||

harivacanāmṛtatṛptō

gururēṣa giriṃ sadāra ārukṣat |

śrīvāsālayakētana

śikharaṃ sō'pyutsavāya pakṣīndraḥ || 42 ||

mandētaramōdōdaya -

khaṇḍitamārgaśramō mukundasya |

pādāravindamanama -

t dhvastatamassantatiṃ tamastāvīt || 43 ||

jagati janaṃ janamasmi -

n māraṃ māraṃ ca khidyamānānām |

bhagavannabhayāya bhavā -

n jāgartyēkā gatirbhavinām || 44 ||

svīkṛtyāñjalimūlyaṃ

paṇasē svapadaṃ dadatpaṇāyadbhiḥ |

āyavyayacintā tē

kā vā lakṣmīśa nityatṛptasya || 45 ||

tattādrśapāramyō

matsyākṛtyā sphuṭaṃ vyavārīstvam |

sadvidyāyai sūnōḥ

kathamapi caturānanasya yatyamiti || 46 ||

kamaṭhākṛtinā kṛpayā

majjanasamakālamuddhṛtē'pi girau |

āvartagartapūra -

diṇḍīra iti kṣaṇaṃ surairmumuhē || 47 ||

śvētavarāhākārō

dēvairdṛṣṭastvamuddharan dharaṇīm |

akhilāhlādī kaścana

santatapūrṇō mṛgāṅka ēṣa iti || 48 ||

daṃṣṭrābhā vanamālā

ripuraktajharī ca saṅgatā adadhuh |

nṛharēstē kila vakṣasi

gaṅgāyamunāsarasvatīśōbhām || 49 ||

vāmanarūpēṇa surā -

n bhavatā gōpāyatā vivṛtam |

kathamapyaparōpakṛtau

yatamānō drāgiyātpravṛddhimiti || 50 ||

atigambhīraṃ tvāṃ kila

dṛṣṭvā kaṭilagnamañjīkam |

apasasrē vāridhinā

mandaradharaśāṅkayā niyatam || 51 ||

śabarīdattaḥ kandaḥ

sādaramādāya yēna paribhuktaḥ |

bhaktikrēyaṃ tādr -

ksaulabhyaṃ vyācakāra taṃ vandē || 52 ||

vāmānkamadhivasantyā

lāvaṇyajharī vidēhatanayāyāḥ |

yasmin mahēndranīlā -

calanīlayā candrikēva bābhāti || 53 ||

siṃhāsanāntikasthō

dakṣiṇacaraṇaṃ pravālamṛdu yasya |

jīvitaphalamiti vahatē

hanumān satphalajighṛkṣurābālyāt || 54 ||

uddhṛtakurupuradharaṇīḥ

kharvikṛtarēvatīramaṇīḥ |

hāladharīrlīlāstē

yamunāsambhēdanīḥ smarāmyatulāḥ || 55 ||

paramadayayāvatīrṇaṃ

paramapadāttvām parōrajasah |

gōkuladhūlīpiñjara -

mīḍē gōpālabālakākāram || 56 ||

vidrāvayituṃ kalmaṣa -

bahulaṃ kalipūruṣaṃ paruṣam |

sarayaṃ hayamārūḍhō

dharaṇāvāvirbhaviṣyasi dayālō ! || 57 ||

itthaṃ stutvā'ṣṭādaśa -

vādyaiḥ diṇnāgasaukhaśāyanīkam |

utsavamanubhūya vibhōḥ

śrutiyugaḷīgīyamānavibhavasya || 58 ||

upakāryāṃ gururagama -

t caramācalaśṛṅgamaṃśumālī ca |

sandhyāmupāsya bhuktvā

gururasvāpsīddharim hṛdi dhyāyan || 59 ||

tasyāmēva niśāyāṃ

tasmai pūrvaṃ pratiśrutāṃ vāṇim |

saphalīkartuṃ bhagavā -

n sa jajāgārātha satyasaṅkalpaḥ || 60 ||

dhavalōrdhvapuṅdralalita -

dvijarūpadharō vicitramāyāvī |

suravairigarvahantrīṃ

ghaṅṭāṃ parigrhya mandirānniragāt || 61 ||

uccairāhvayadanaghō

gatvānantāryamandirālīndam |

adrākṣīdviprēndraṃ

gururubuddhaḥ kavāṭamudghāṭya || 62 ||

bhagavan kō nu bhavāniti

prcchannatimātravismitō'naṃsīt |

tadbhaktyākṛṣṭamanā

dvijarūpī pratyabhāṅittam || 63 ||

atratyō viprō'haṃ

haridattābhyāhṛtā ca ghaṅṭēyam |

svīkurvēnāṃ nigiratu

tava patnī sōṣyatē ca sutamanagham || 64 ||

ityādiśya prādā -

t ghaṇṭāṃ gururapyagrḥṇāttām |

laghubhūtāṃ tāmagīla -

nmuditā dayitāpyamuśya saṅgrhya || 65 ||

nyavṛtatkaitavaviprah

kāryaṃ cirakālakāṅkṣitaṃ kṛtvā |

itthaṃ hyanantasūrēḥ

svapnō'bhūdadbhutō rajanau || 66 ||

jhaṭiti prabudhya citraṃ

svapnacaritraṃ bruvāṇē'smin |

rajanī tu sā vyaraṃsī -

t udagānmārtaṇḍamaṇḍalamakhaṇḍam || 67 ||

prābhātikārcanārthaṃ

dēvagrḥānarcakā viviśuḥ |

naikṣiṣata tatra ghaṇṭā -

manviśyantō vyacāriṣuḥ paritaḥ || 68 ||

kvāpyēnāṃ nāvinda -

n samaśērata tē parasparamudīkṣya |

kālyārhaṇāvīlambā -

sahanā adhikāriṇō'pyupāgacchan || 69 ||

ghaṇaghaṇaraṇitajñāpita -

danujadvēṣaṇaniṣēvaṇāvasarā |

kṣaṇaviśliṣṭā ghaṇṭā

na jñāyētāñjanācalē kēna || 70 ||

haribhavanē mīlītēṣvatha

vismayaśōkākulēṣu lōkēṣu |

vēṅkaṭanāyakakōśā -

gārādhyakṣō yatiravādīt || 71 ||

alamalamāvēgēnā -

nantagirīndrasya nāyakēnā'ham |

karuṇāguruṇā prabhuṇā

svapnē hariṇā niśītthamanuśiṣṭaḥ || 72 ||

ghaṇṭōdēṣyati bhūmau

śrīmannigamāntadēśikākārā |

sā'nantasūriḡrhiṇī -

garbhapuṭīm niśi mayaiva nītēti || 73 ||

śaṅkiṣata mā bhavantō

vēṅkaṭanētā hi citrasaṅkalpaḥ |

kāñcyā ētyā'trā'stē -

'nantāryō'pyutsavālulōkiṣayā || 74 ||

ityuktē yatinā tē

cintāpētā harēḥ parīvārāḥ |

īcikṣiṣavō'nantā -

cāryaṃ prāpustadiyamāvāsam || 75 ||

auṣasikaṃ karma guru -

rnikhilaṃ nirmāya tāṃ kṛpāmēva |

santatamantardhyāya -

nnānandāśrūṇyavartayannitarām || 76 ||

prāñjalayassarvajanāḥ

miḷitā guruṇā niśamya vṛttāntam |

aślāghīṣata gurōstāṃ

bhakti kēcitparē harikṛpāṃ tām || 77 ||

adhikāriṇō'tha muditā

vismitacittā ayāsiṣuḥ svagṛhān |

utsavamanubhūya guru -

rdayitāsahitaḥ purīṃ kāñcīm || 78 ||

upaniṣadāmullāsaṃ

satpathamaṇidīpamāśrayaṃ sudhiyām |

gurugṛhiṇī garbhamadhā -

t kautaskutadāvapāvakaṃ kamapi || 79 ||

dadhatī kukṣau jagatī -

bhūṣaṇamatulaṃ guṇōjjvalaṃ sudatī |

atyajaditarābharaṇā -

nyāhārē'pi kramēṇa mandaruciḥ || 80 ||

abhyasyanniva nētum

vaiśadyaṃ tāmakṛtrimāṃ vāṇīm |

prathamam janānīvadanaṃ

garbhō'naiśīdatīva vaiśadyam || 81 ||

ācamya tamō lōkaṃ

sattvōdriktaṃ cikīrṣurēṣa śīśuḥ |

cūṣaṇasaukaryārthaṃ

nailyacchalataḥ kucāgramanayattat || 82 ||

*vakṣyan haripāramyaṃ
sēhē nāyaṃ valitritayam |
tiryakpuṇḍrākāraṃ
svāvāsasyōdarasya mukhabhāgē || 83 ||*

*antarvatnī yētē
bhakṣayituṃ śuddhamṛttikākhaṇḍam |
udarē sadgururavalata
puṇḍraprāptyutthayēva mudā || 84 ||*

*sīmantōnnayanādī -
nyatanīdgururēṣa dayitāyāḥ |
catvāriṃśatsaṃskṛti -
vidhisamvēdī yathākālam || 85 ||*

*gurubhāvinam vahantī
garbham prēyasyanantagurōḥ |
niṣkuṭamallīvallyāḥ
kusumāvacayē'pyaśaknuvatyāsīt || 86 ||*

*phalabharavinamacchālīṃ
vasudhāṃ kṣētrīva bhūrikṣitāntaḥ |
prasavōnmukhīṃ priyāṃ svāṃ
paśyan sa gururbhṛśamanandīt || 87 ||*

*saptatyadhikatriśatī -
sahitēṣu kalēścatussahasrēṣu |
varṣēṣu pratiyātē -
ṣvantyē tatraiva vibhavākhyē || 88 ||*

māsi nabhasyē mahitē

śravaṇē tāre śriyaḥ patyuh |

ghaṇṭānantāryagurōḥ

putrākārēṇa bhuvyavātārīt || 89 ||

kaustubha iva kalaśābdhēḥ

hariṇā hṛdayēna sarvadā dhāryaḥ |

sarvārthasiddhitōṣita -

sumanōbrndaśca kalpavṛkṣa iva || 90 ||

sacchāstrādiva bōdha -

ścandrādiva sarvalōkasantōṣaḥ |

svacchasvacchavirudagā -

t putrō'nantāryadhīmataḥ kṛtinaḥ || 91 ||

iṣṭān katipayaśiṣṭā -

n hr̥ṣṭamanā mandiraṃ samānīya |

atha jātakarma cakrē -

'nantācāryaḥ śisōryathāvibhavam || 92 ||

kamalāvilāsihṛdayō -

llāsakaraṃ bhūri karma nirmātum |

araṇērmathitamivā'nala -

mātmajamavalōkayan mumudē || 93 ||

sutarūpadhēyamatulam

dr̥ṣṭvā vidadhē'sya nāmadhēyamasau |

ēkādaśē'hni tātō

viṣṇōrnāmnaiva vēṅkaṭeśa iti || 94 ||

karṇāntāyatanētram

śaśinibhavaktram samunnataskandham |

bahupuṇyavibhavalabdham

gururapuṣattam sutam prayatnēna || 95 ||

bhūgōlasya tu nirṇaya -

macirāḍḍimbhō vidhāsyān saḥ |

avanāvavāṇmukhassa -

n śīśyē praṣṭum tadīyamiva tattvam || 96 ||

yuktibhirīśvarayugaḷam

sūktisudhā tasya sādhayiṣyanti |

tēnē vadanē radayuga -

kapaṭāt sukhabōdhasādhanābhinayam || 97 ||

citrakasundaravadanam

bālam lambālakaṃ samālōkya |

jananī mumudē nitarāṃ

nandakumāraṃ yaśōdēva || 98 ||

vigaḷallālī bālaḥ

śīñjanmañjīramāṭa jānubhyām |

pituragratō vidhēriva

haṃsaścañcūgrhītabisanāḷaḥ || 99 ||

uttiṣṭhantaṃ drṣṭvā

mañidōlāśṛṅkhalāṃ samālambya |

kṛtvā purataḥ kāñci -

t yaṣṭiṃ tamacīcaranmudā jananī || 100 ||

yatipatiphaṇitilatāyā
acirātsaṃvardhayiṣyamāṇāyāḥ |
vyadyutadupaghna iva sa
kramituṃ bālāvalambitō daṇḍaḥ || 101 ||

śrutvā'rbhakasya pitarau
kalābhāṣaṇamityamaṃsātām |
amarā amṛtamamōkṣya -
n yadi tē tanayānalapsyanta || 102 ||

nayanānandanamanaghaṃ
nandanamēnaṃ trihāyanam drṣṭvā |
tātō'nantasudhīndrō
nirvartayati sma caulaividhim || 103 ||

viracayya sundarāṅgaṃ
mṛnmayavaradaṃ kramēṇa bālō'yam |
ārcīdanamadahrṣya -
t sākam savayōbhirutsavaṃ kṛtvā || 104 ||

asahāya ēva bālaḥ
prāsthita kariśailanāthasēvāyai |
nikaṭē'tiṣṭhat kutukī
viduṣāṃ calitēṣu sāstravādēṣu || 105 ||

yōgibhirapi durlabhayā
sadvāsanayā'nayā vilakṣaṇayā |
bhagavati bhaktyā dhruvayā
bālasyā'sya dhruvasyēva || 106 ||

nayanāsēcanakaśrī -

juṣā ca vapuṣātyudārēṇa |
śrutisukhavarṣiṇyā'mṛta -
dhikkāriṇyā ca vacanadhōraṇyā || 107 ||

dhiṣaṇanyakkāriṇyā

matibhaṅgyā cānumimyrē dhīrāḥ |
kō'pi mahān sukṛtanidhēḥ
putrō'nantāryadhīmatō'yamiti || 108 ||

bhuvanasya bhāgyabhūmnā

sambhūtasyāsyā bhūriguṇabhājah |
bhūyāsurbhūyāṃsi
śrēyāṃsītyāśiṣā ca yuyujstē || 109 ||

atha pañcavarṣadēśyaḥ

śītabuddhiḥ śikṣatē sma varṇāni |
sakṛdupadēśāsravaṇā -
t jñātvā tattat satīrthyamaśiśikṣat || 110 ||

vātsyasyaiṣa kadāci -

dvaradācāryasya sannidhimayāsīt |
nigamaśiraḥ paricētum
māturbhrātrā pratiṣṭhamānēna || 111 ||

yuktibhiralpamanalpaṃ

gurutaramarthaṃ tathā tanīyāṃsam |
vyātanvānaiśiṣyai -
rvaradācāryaṃ vṛtaṃ mudānaṃsīt || 112 ||

ācāryānāśrīpati

sāñjali sahabhakti samyagānamya |

śārīrakabhāṣyārthā -

n ārapsata tē vicārayitum || 113 ||

viśadadvādaśapuṇḍrī -

vasanēna cchātrasatkadambēna |

valayita ācāryō'sau

parivēṣī candramā iva rarājē || 114 ||

mṛḍacūḍātatanāṇaṭa -

damaradhunībhaṅgagarvabhaṅgakṛtā |

bālō viśiṣmiyē'sau

varadācāryasya vāgvilāsēna || 115 ||

adhyāpayan sa itthaṃ

samadhikṣata kutracidviṣayē |

tadvāk kṣaṇamastabhñā -

t gaṅgālaharīva jahnusatrāntē || 116 ||

adasīyēṣu sumēdha -

ssvapi sacchātrēṣu sandihānēṣu |

bālō'pi vēṅkaṭēśō

bhāvākhyānēna saṃśayamahārṣīt || 117 ||

ācāryō'citrīyata

sahaśiṣyō'muṣya śēmuṣyā |

aghrāsīnmūrdhānaṃ

sādaramēnaṃ svamaṅkamārōpya || 118 ||

idamīyaṃ kila mātula -
māhūyāsāvathā'dikṣat |
vartsyatyamumāśritya
śrīmadrāmānujāryasiddhāntaḥ || 119 ||

nissāmānyavikāsi -
nyadasīyā sēmuṣī kṛṣīṣṭa satām |
iṣṭatamaṃ nigamāgama -
sārōddhāraṃ prahṛṣyati manō mē || 120 ||

tvadbhāginēyamēnaṃ
śāstravicārāṃstu bhūri bōdhayitum |
duṣpariharayā jarayā
vyāptatvānnāhamīśīsyē || 121 ||

avataṃsābhāmadadā -
t karṇōpāntaṃ jarā palitayantī |
alakāṃstataḥ katipayā -
n mallīmālātulāmanayat || 122 ||

itthamupacchandya jarā
sarvāṅgīṇā'dhunā jātā |
gaḷitaṃ tādr̥gdhairyaṃ
matyāṃ ca mūrtyāṃ vighaṭitā paṭutā || 123 ||

yatnāt smṛtimānītō -
'pyarthō bhūyastathā paricitō'pi |
na sphurati vivakṣāyāṃ
sphuritō'pi kilā'nyathā bhavati || 124 ||

nīpatitapatatpatiṣya -

dradanaiḥ virālīkṛtāntaram vadanam |

asphuṭavarṇairvikalām

phūtkāramayīm giram prakāśayati || 125 ||

yaṣṭim dhṛtvā caratā

yatra tu dēśē nidhitsyatē pādaḥ |

vēpathuvisamsthulātvā -

t tatra mayā śakyatē na nīkṣēptum || 126 ||

ātapaśuṣkam badarī -

phalamiva valinaṃ śarīramāsmākam |

kāṅkṣati bahusūśrūṣām

vayasi hyasmin tṛtīyasmin || 127 ||

viślalitha sandhibandhā -

masvādhīnākhilāvayavām |

apacīyamānakaraṇām

varṣīyastāmanauśadhām dhigdḥik || 128 ||

upadiśa tattvaṃ tattvaṃ

satvōdriktāya sādaramamuṣmai |

ācāryasya kṛpāyā -

māyatatē śiṣyavaiduṣī yasmāt || 129 ||

ityuktvā varadāryō

bālam nikhilārthavēditā bhūyāt |

jīvyāt puruṣāyuṣami -

tyanugṛhya prēṣayāmāsa || 130 ||

atha varṣē garbhāṣṭama
 upanītaṃ bhāginēyamātrēyaḥ |
 ārabdhādhyāpayituṃ
 nigamaṃ rāmānujācāryaḥ || 131 ||

sakṛdadhyāpitamaṃśaṃ
 sa parēdyavyapyupākramata |
 hyaḥ kathitō'vगतō'ṃśaḥ
 paramupadiśatēti bāla ārtithata || 132 ||

atha kaṭhinān praśnāna -
 pyuttarayantaṃ vacō'nurōdhēna |
 adhyāpipadatimātraṃ
 vismitacittassa tasya naipuṇyā || 133 ||

amnāsīdāmnāyā -
 n aṅganyadhyaiṣṭa tarkamācakalat |
 nayajālamārmikō'sau
 mīmāṃsāṃ pūrvikāmapibat || 134 ||

tāpādyān smṛtimātrā -
 tpāpaharāṃśca pañca saṃskārān |
 alabhata mātulanikaṭā -
 dakalayadakhilān rahasyārthān || 135 ||

saraḷāṃ gabhīrabhāvāṃ
 mañjuḷapadajātagumbhilāmamalām |
 śrīmacchaṭharipukalitāṃ
 tāṃ kila śākhāmadhijagē'sau || 136 ||

viharaṇabhūmau vidyu -

llasitōraskasya kālajaladasya |

śrutimakuṭīgiriśikhare

prananarta rasasya sanṭṛptaḥ || 137 ||

śayyārītirasajñāḥ

samyagalaṅkāravṛttiguṇadōṣān |

jānan sūktiṣu caturaḥ

kavitāṃ svayamāgatāmupāyaṃsta || 138 ||

sāṅkhyam yōgam bhāskara -

yādavagurubhaṭṭabuddhasiddhāntam |

jainam śaivam sāṅkara -

makhilamajānīta vēdacūdāryaḥ || 139 ||

smṛtyarthānniraṇaiṣī -

t sōpapurāṇānyavētpurāṇāni |

sāttvikarājasatāmasa -

bhēdairbhinnāni sētihāsāni || 140 ||

sūktisudhā niṣkramaya -

nnācamya draviḍabhāṣābdhim |

atyāśayiṣṭa kilāsā -

vambudhikukṣimbhariṃ tamṛṣivaryam || 141 ||

sakalābhiḥ sa kalābhiḥ

paripūrṇō viṃśativayaskaḥ |

ānandayadācāryam

vidyānilayam saritpatimivēnduḥ || 142 ||

dōṣōdayēna rahitai -

stōṣitavibudhaissadā'paricchinnaiḥ |

asya hi kalākalāpaiḥ

manyē candrō malīmasahṛdāsīt || 143 ||

sthānē vyapadēśārhaḥ

mahadapacārātkalānkīti |

hariṇadhṛtirna nidānaṃ

pūrṇō'sau yāti saṅkṣayaṃ yasmāt || 144 ||

gurukulanilayassakalā -

svitthaṃ vidyāsu kauśalyam |

upalabhya śōbhamānō

guruṇā tēnānvamanyata gṛhāya || 145 ||

śuddhānvavāyajātāṃ

sauśīlyādyaiśca sadguṇairbhāntīm |

vidyāmiva niravadyāṃ

kanyāmudavōḍha maṅgākhyām || 146 ||

anasūyāsahitō'triḥ

brahmasutō'rundhatīsamēta iva |

gārhashtyamanvatiṣṭha -

t vidhivadguruvarya ēṣa sahajāniḥ || 147 ||

śrīrāmānujasūriḥ

naipuṇamālōkya bhāginēyīyam |

hṛṣṭa upādikṣadatha

prēmṇā gārutmataṃ mantram || 148 ||

ahīndrapurakṣētra kāṇḍaḥ

prīṇayituṃ viṣṇurathaṃ

vēdamayaṃ tasya mantramāvartya |

śubhakarmamarmavēdī

vēdāntāryō hyahīndrapuramāpa || 149 ||

yannāma vaibhavāt svā -

t pakṣīndraṃ sannidhāpayitumīṣṭē |

śrīmānādyah puruṣō

yatrēndhē dēvanāyakābhidhayā || 150 ||

śrīdēvanāyakapadā -

mbhōruha bhaktāgrahāraramaṇīyam |

yannagaraṃ kila paritō

garuḍanadīmandamārutaścarati || 151 ||

gajarājābhayadāyī

praśamadhanaissugrahō jhaṭiti |

auśadhagirimadhitiṣṭhati

yatrādbhutakēsarī prajñah || 152 ||

asnāsīdgaruḍanadī -

mētyāsāvāhnikāni niramāsīt |

śrīdēvanāyakasya ca

pādāmbhōjē athō avandiṣṭa || 153 ||

auśadhagirimadhirūḍhaḥ

prahlādāhlādakāraṇaṃ dēvam |

prāṇaṃsīt taṃ dēśaṃ

dvēdhāpi viviktamajñāsīt || 154 ||

tatraiva parvatāgrē

patagēndraṃ santutōṣayiṣurēṣaḥ |

ramyaṃ sthalamadhitaṣṭhā -

vaśvatthānōkahacchāyē || 155 ||

udakamupaspr̥śya guruḥ

prāṇānāyamyā pakṣirājamanāḥ |

mātuladattaṃ mantraṃ

śanakairāvartayāmāsa || 156 ||

pakṣānilasantōṣita -

sumukhōragabhūṣaṇaḥ suparṇō'tha |

śrīrāmānujadarśana -

vṛddhau kutukī purō'sya saṃnyadhita || 157 ||

kārtasvarabhūmīdhara -

miva gambhīrākṛtiṃ samutkīrṇam |

bālāruṇasacchāyaṃ

dayayā'dhikayā purassthala udītam || 158 ||

bhujagasphaṭāsthapuṭitō -

tkuṭilatamabhrūkuṭiviṭaṅkam |

dūrē'tyārtajanāvana -

paravaśabhagavanmanō'nukūlajavam || 159 ||

vajrāyudhadhārākiṇa -

nirdhāritapauruṣaṃ mahōraskam |

candanacarcitavapuṣaṃ

prēmṇā rudrāsukīrtibhyām || 160 ||

dhvajakalaśamatsyamukhyaiḥ

rēkhākāraiḥ padābjagataiḥ |

sammudritaprakōṣṭhaṃ

bhujāsira ārōhatā mukundēna || 161 ||

aṅgadakunḍalamālā -

kāñcīvalayātmanāṃ phaṇīndrāṇām |

bhāsuraphaṇāmaṇicchavi -

nīrājanadarśanīyatamam || 162 ||

skandhasthitadanujaṭvi -

ṭpītāambaravāntatantusandōhaiḥ |

sāvarṇyāddurlakṣai -

rdrāghīṣṭhatanūruhaṃ nigamarūpam || 163 ||

trivṛtā gāyatrēṇa

stōmēna ca vāmadēvyasāmnā ca |

mastakinaṃ dṛṇmantam

tathātmavantaṃ śarīravantaṃ ca || 164 ||

yajñāyajñīyapucchaṃ

yaṃ vakti bṛhadrathantarapatatram |

dhiṣṇyaśaphaṃ yajurākhyam

cchandō'ṅgaṃ ca śrutissuparṇa iti || 165 ||

viṣṇupadādavatīrṇam

viṣṇupadanyāsadhanyatamam |

viṣṇuratham taṃ śrīmā -

n kavitārkikakēsarī gururapaśyat || 166 ||

praṇipātānātēnē

praṇidhānaṃ sadya ēva ca nivartya |

vinatānandana vinatā -

nandana pāhīti cārtathata bhaktyā || 167 ||

parīśuddhiṃ parabhaktiṃ

saṃvīkṣya brahmavarcasaṃ ca gurōḥ |

jñānānuṣṭhānē api

pakṣīndrō vismayamabhākṣit || 168 ||

adhikaṃ prasēdivāṃsaṃ

paramapi sulabhaṃ pataṅganētāram |

darśaṃ darśamavinda -

tparamānandaṃ guruśca vismēraḥ || 169 ||

śrīmadrāmānujamuni -

siddhāntaṃ sthāpayēti tārksyō'smai |

mantraṃ vājimukhasya

prādānmūrṭiṃ ca paritōṣāt || 170 ||

sadayaṃ kaṭākṣayitvā

patagaśrēṣṭhaḥ pratiṣṭhamānō'tha |

vinataṃ vēṅkaṭanāthaṃ

parimṛśyāśliṣya cōḍḍiḍyē || 171 ||

niravadyāṃ paravidyāṃ

bāhyānutsārya tōṣayitumasya |

yudhi sītājānēriva

tadaṅgasaṅgādavardhatōtsāhaḥ || 172 ||

tasminnēvōddēśē

turagagrīvaṃ ca tōṣayitumaicchat |

sauvarṇaśakalalāñchita -

madhigatakanakasthalaṃ vijahyātkim || 173 ||

maṇimayahayamukhamūrtiṃ

puratō bhadraśanē pratiṣṭhāpya |

upacāraiḥ ṣōḍaśabhi -

rbhaktyā samapūpujad guruśrēṣṭhaḥ || 174 ||

śrīmān phalābhilāṣā -

kaluṣitahrdayō mukhāmbujōllāsam |

abhilāṣukaḥ sa hi vibhō -

rdadhyau hayavaktranāmakaṃ dhāma || 175 ||

śuddhasphaṭikākāraḥ

sakalakalāsāraśēvadhīranantaḥ |

antardhvāntanibarhaṇa -

caṇayā cinmudrayā śritāhlādī || 176 ||

tṛṣyaccakōraharṣī

viśadābhissṛtvarībhirābhābhiḥ |

puratastapasyatō'sya

prādurbhūtō haristuragarūpī || 177 ||

nāśitaditisutamadayā

śrutiśatasaurabhyasambhṛtayā |

praṇataśravaṇānandaṃ

duhānayā hēṣayōllasitam || 178 ||

tāpatrayanirdhūnana -

siddhausadhyā kaṭākṣalēśēna |

daḷayantamāntaratamaḥ

kandaḷayantaṃ ca sattvalatām || 179 ||

śāradapārvaṇarākā -

nāyakadhikkārikāntikamanīyam |

vijñānarāśimuditaṃ

vīkṣya vavandē gururvilakṣamanāḥ || 180 ||

svasminnuditaprītiṃ

gadgadasaṃrudhyamānanutirītim |

śrutisaṅkaṭaharaphaṇitiṃ

vēnkaṭanāthaṃ hayāsya āśvāsya || 181 ||

amṛtanidhānaṃ kalaśā -

mbhōnidhiḍiṇḍīravanmadhuram |

lālārūpaṃ vadanā -

mbhōruhamakarandamādayadguruṇā || 182 ||

hayamukhatējōbrṃhita -

vicitraśaktērhi gurujanāgranyaḥ |

apratibaddhaprasaraṃ

jñānaṃ pariśuddhadharmaṇō vyarucat || 183 ||

abhaṇīt svairaṃ pāṇini -

siddhāntānakvaṇīcca kāṇādē |

agadīddharipāramyaṃ

śriyaśca vibhutāmatiṣṭhipaddhi guruḥ || 184 ||

sauparṇīm pañcāśata -

māgamasārārthajālaḥpaṭilataṃ |

anubhavaparivāhamayīm

hayānasya stutiṃ ca gururakarōt || 185 ||

pratyakṣīkurutē sma

śrīsaṃ tasyaupavāhyamapi yatra |

tatraivāhīndrapurē

kañcitkālaṃ gururavātsīt || 186 ||

śrīdēvanāthapañcā -

śatamātēnē'graṇīḥ kṛtajñānām |

sundaramacyutaśatakaṃ

prākṛtabhāṣāmayam niramimīta || 187 ||

kantukagāthāḍolā -

gāthānavaratnamālikāprabhṛtīm |

agrathnādgranthānava

bhāṣāṃ śritvā hyagastīyam || 188 ||

sadgaṇaśōbhākāraṇa -

maharṇiśaṃ vardhamānamakalaṅkam |

avakāśāparyāptēḥ

brahmāṇḍapuṭīm didārayiṣum || 189 ||

trayyantāryagurūttama -

kīrtisudhāṃśuṃ na sēhirē tatra |

aṣṭādaśamatabhaṅgī -

raikaikaśyēna saṁśritā bahavaḥ || 190 ||

vivadantē sma gurūttama -

sannidhimabhyētya paṇḍitaṁmanyāḥ |

na hi śēkuḥ nigamādi -

pramāṇaśatavarṣiṇaḥ puraḥ sthātum || 191 ||

ṭṛṇayitumadriṁ ṭṛṇamapi

śailayitum yuktibhiḥ samarthō'pi |

na svairam vyāhārṣī -

t vēṅkaṭanāthaḥ pramāṇaśaraṇaḥ san || 192 ||

āśīrhīnāḥ sarpā

iva tē sarvē damitadarpāḥ |

āryaprasadanahētō -

rnatvā nutvā ca mandirāṇyabhajan || 193 ||

itthaṁ vijayī sannapi

nākatthata śēmuṣiṁ svakīyāṁ saḥ |

astu tadantaḥkaraṇaṁ

hantā'hantālavō'pi nā'sprākṣīt || 194 ||

draviḍāmarasūktimayaṁ

paramatabhaṅgaprabandhamāracayat |

stōkajñānānapi yaḥ

prājñīkurutē'nyadīyamatabhaṅgē || 195 ||

hr̥dyaṁ raghupatigadyaṁ

vyadhita ca gōpālaviṁśatiṁ saraḷām |

sudhiyaḥ puḷakitavapuṣō

ghōṣaṃ ghōṣaṃ stuvanti yē anīsam || 196 ||

durvādinaḥ pralīnā

api tasmātkauśikā ivāryamṇaḥ |

abhibhavituṃ guruvaryaṃ

prāhiṅvan bhittikarmakaramēkam || 197 ||

prabalaḥ kila palagaṇḍaḥ

śrīmannigamāntadēśikamupētya |

sarvēṣvapi tatrēṣu

svātantryaṃ tē hi ghuṣyatē sarvaiḥ || 198 ||

kūpatrātrṇi kuṭṭima -

karmaṇi yadi sarvatantraghaṭakē mām |

vijayēthā nipuṇimnā

sthānē svādhīnasarvatantra iti || 199 ||

dvistriścaturiti tasyō -

dghōṣān guruvarya ākarṇya |

garvaṃ nirvāpayituṃ

saṅkalpayati sma tasya dṛptasya || 200 ||

trayyantaikāgradhiyaḥ

prahibandhanakarmaparicayaḥ kutra |

athavā sarvathīnā

dhiṣaṇā naiva pratīkṣatē'bhyāsam || 201 ||

dattvā gururatha pakvāḥ

saṃmṛṣṭā iṣṭakāstasmai |

ayatata niṣkuṭāvartina -

mandhum bandhum samaṃ madāndhēna || 202 ||

ēkaṃ pārśvamabadhnā -

tpalagaṇḍaḥ sa prayatnēna |

āryastvanyatpārśvaṃ

niṣparyālōcanamabhāntsīt || 203 ||

pārśvaṃ yadiṣṭakacitaṃ

tēna vitēnē'tituṣṭēna |

dr̥ḍhabandhaṃ vṛttataraṃ

gurupārśvaṃ bhāsatē tadatisāyi || 204 ||

adharīkṛtanijapārśvā -

matha rītiṃ karmaṇaḥ sa vīkṣya gurōḥ |

karmakarō vismērō

nirmamagurupādapaṅkajē anamat || 205 ||

ēnasa ētasya vibhō

nāhaṅkārādahaṃ kartā |

parabōdhanatō racitaṃ

bhagavan kṣamatāṃ bhavāniti jagāda || 206 ||

kūpaḥ kila vimalāpaḥ

spaṣṭīkṛtakarṭṛyugaḷīkaḥ |

utkarṣitagurunāthaḥ

phaṇipatinagarē virājatē'dyāpi || 207 ||

diśi paścimōttarasyāṃ

yā phaṇinagarasya bhāti gōpapurī |

gatvā tāṃ guruvaryō

bhaktibharāddēhaḷīsamastāvīt || 208 ||

tanmaṅgaḷamāśāsya

stōtraṃ kṛtvā budhaśravaḥpātram |

punarāsēvitukāmaḥ

karigiripatimāgamatkāñcīm || 209 ||

satyavrata kṣētra kāṇḍaḥ

snātvā'nantasarasyāṃ

vasanē svacchē vasānō'tha |

dhṛtvā puṇḍrānyastau -

t paṅkajanayanaṃ pataṅgamaṇḍalagam || 210 ||

padmākṣamālikābhi -

rvilasadvakṣā upētya dēvagrāhān |

sēvākramēṇa natvā

varadaṃ sadanaṃ yayau saparivāraḥ || 211 ||

svāgatahrṣṭāḥ sādharma

ācāryaṃ paryavārayan bahavaḥ |

samatōṣayat sa ucitai -

ryōgakṣēmānuyōgaistān || 212 ||

bharma tṛṇāyā'pi guru -

rna manyamānō yathābhiruci |

pitaran hitaparatāyāṃ

vyataracchāstrāṇi śiṣyēbhyaḥ || 213 ||

natvā gurupadakamalē

tasya dayāsāndradṛṣṭipātēna |

ṣāṅdarśanyāṃ naipuṇa -

mapī mandāḥ sādhvavindanta || 214 ||

puṣpānmallīparimala -

sahakṛtasahakārapallavairmṛdulaiḥ |

kōkilakulātithēyī -

nipuṇaḥ śanakairvasanta āvirabhūt || 215 ||

ratiramaṇīyapraharāṇa -

niśānamājñāpayatkimu vasantaḥ |

analajvālālilā -

malabhanta rasālakisalāni || 216 ||

pāṭiraśailapavana -

ścalayan phullanti kamalāni |

cārān viśmṛtapūrvā -

n śanakaiḥ śanakaiḥ paricikāya || 217 ||

ciravinivṛttapīpāsā

mākandamarandadhārābhiḥ |

ninadairvyavṛṣata madhurai -

rāntaramindindirāḥ pramadam || 218 ||

anilacalitāḥ samukulāḥ

kiṃśukavṛkṣasya patralāḥ śākhāḥ |

vāgurikāḥ śukabuddhyā

dūrāddṛṣṭvā mudam parāmāpuḥ || 219 ||

yuvatimanōlakṣyabhidē
madanāyāśōkaśākhinō'diṣata |
pratyagrān bāṇagaṇāṃ -
stāsāṃ pādāhatīḥ smaranta iva || 220 ||

ahasīdiva kuḍmalitā
kundalatā vīkṣya kupyatō vṛkṣān |
labdhvāpi hanta diṣṭyā
caraṇasarōjāhatīḥ rasikamānyām || 221 ||

mānavatīmānasatō
mānadhanam mīnakētanē harati |
bhāgārthīvōddīpaka
induśca karaprasarpaṇamakārṣīt || 222 ||

bhittvā tamōyavanikāṃ
padminyagrē prasāritakarāgram |
tatparibhūtaṃ tārā -
ramaṇaṃ drṣṭvā jahāsa kairaviṇī || 223 ||

nabhasā sañcaramāṇā -
maḷimālāmadhvagā amanyanta |
malayādgaralamayīṃ jyāṃ
marutā madanāya dātumānītām || 224 ||

upadēṣṭari madhupēbhyō
malīmasēbhyaḥ sapītikēḷirucēḥ |
kāmasakhē tatrāyā -
nāmōdam sumanasaścitraṃ || 225 ||

bhavatāpitanatajanatā -
duritāhṛtayē kṛtāvatārasya |
prāvartata vāsantika -
mahōtsavō varadarājasya || 226 ||

śrīpatisēvārasikai -
rahamahamikayā samāgataiḥ sadbhiḥ |
nānādēśyaiḥ kāñcī -
nagarī nibirīsatāmāpa || 227 ||

nagaram varadadayōdaya -
saṁsmṛtijaiḥ saṁmadāśrubhiḥ sudhiyām |
virajaskamiti sthānē
caraṇarajōbhīstathēti citramidam || 228 ||

ānakabhērīḍhakkā -
dhvānōdbuddhōtsavārambhaiḥ |
tumburunāradapūrvai -
ramarairgaganājirē samājagmē || 229 ||

svaṁ svamahampūrvikayā
sadaṇaṁ varadōtsavārambhē |
rambhāstambhaistōraṇa -
mālyairapi nāgarā alañcakruḥ || 230 ||

candanasāṅgātkaṅkaṇa -
kānticchuraṇācca kanakarasaśōbhaiḥ |
salilaiḥ salīlamabalā
siktvā rathyāṁ tatāna raṅgalatām || 231 ||

sāmikṛtāṃ raṅgalatāṃ
pūrṇētyamucadvisārihārarucā |
tādṛśavṛtṭyanuvṛtṭyai
kadaḷīmakarandabindubhiryētē || 232 ||

paṭṭāñcalāni vasanā -
nyavasata kēcitparē dukūlāni |
nānābharaṇānyabibharu -
rakhilāḥ śrīvaradarājasēvāyai || 233 ||

mānayitum jāmatara -
mutsavakālē sutāṃ ca lālayitum |
prāptaḥ kalasāmbudhiriva
kāñcyāṃ lōkō vyalōki saṃmīlitaḥ || 234 ||

anugēhamētya dāsyati
caturō'rthānnaigamāntaparimṛgyaḥ |
iti matvēva niṣadyā
hṛdyā anuvīthi tastarirē || 235 ||

saṃnahyatō'tha vaṇijō
dṛṣṭvāsau yōgibrndanutakīrtiḥ |
dhruvamarthānsakalānapi
samakalpayadañjalikrayyān || 236 ||

dīnāvanāya varadō
bhrāmyētsarvāṃ mahīmiti gajādriḥ |
kṣaṇaviślēṣāśahanō
gajarājavyājatō jagāma puraḥ || 237 ||

śaṭharipuśākhāsārā -

sāraiḥ sarasaiḥ purassarāḥ śaurēḥ |

śiṣṭā viprā rasika

śravasī ānandayāmāsuḥ || 238 ||

ambaracaratumburumukha -

suragāyakavādyamādhurīsuhitāḥ |

vādananāṭanamapi ca

praśaśaṃsurvaradavādyakārāṇām || 239 ||

nayanānandamatānī -

tkāñcyāṃ drāghīyasīṣu rathyāsu |

karigiripatiradharīkṛta -

madakalakalabhaḥ salīlayātēna || 240 ||

saundaryasāranīlayaṃ

sakalālaṅkāracārutāhētum |

āsēvya śrīmantam

varadam lōkaḥ pramōdamāpēdē || 241 ||

nalināsanēna savanā -

vanasantuṣṭēna kiṃ śaraṇyāya |

dattau haṃsāviti ta -

dvālavyajjanē vyatarkayansudhiyaḥ || 242 ||

antaritē surabṛndai -

rgaganē sēvārthamavatīrṇau |

sūryācandramasāviva

viśadē chatrē virājētē || 243 ||

bhāti pataṅgārūḍhō

vidhuradhidharaṇīti vācamākarṇya |
saudhagatānāṃ sudṛśāṃ
kutukādavatēratustau kim || 244 ||

vinatāsutagaḷabhūṣā

dhavalā vibhupādasaṅginī mālā |
śritajanaduritaṃ tvaritaṃ
hartuṃ gaṅgā punaśca sṛṣṭēva || 245 ||

kēvalalīlālōlai -

rbālairajñātavaradamāhātmyaiḥ |
varadaṃ sēvitumalasau
pitarau sadanādakṛṣyētām || 246 ||

yaṃ kañcittanutaramapi

rakṣōpāyaṃ pratīkṣamāṇēna |
putratvaṃ sārthayituṃ
tēṣāṃ varadēna samakalpi || 247 ||

unmastakasēvārasa -

vismṛtaviṣayāntarā lōkāḥ |
jahasurdadhvanurāṭu -
stuṣṭuvurāśīśliṣurjagurnanṛtuḥ || 248 ||

candanarūṣitavapuṣaḥ

sarvē mallīsaraspuratkaiśyāḥ |
utsavasamayē tasmī -
nnaikō'pyānandatundilō nāsīt || 249 ||

vṛddhasya mūrdhni palitē

bhramarairmallībhramēṇa paripētē |

matvā kaiśyaṃ mālāṃ

bandhuṃ tatra pracakramē kaścit || 250 ||

vaidēśikasādhujanā -

nutsavasēvārthamañcataḥ kāñcīm |

mṛṣṭānnapānadānai -

rupacēruḥ prītitastadā bahavaḥ || 251 ||

dhiṣaṇādhikkṛtadhiṣaṇaiḥ

śiṣyaiḥ sākaṃ mahōtsavē tasmin |

śrīmānanvavrājī -

tkavitārkkikakēsarī varadam || 252 ||

karuṇādimaguṇamaṇigaṇa -

vivaraṇanipuṇāścirantanīḥ phaṇitīḥ |

śrāvaṃśrāvaṃ purata -

stāsāṃ lakṣyaṃ ca vīkṣya na tatarpa || 253 ||

padmāsakhapadapaṅkaja -

līnamanā nānyadabudhadayam |

rōmāñcitamūrtirathō

apaṇiṣṭa sagadgaḍaṃ sāsruḥ || 254 ||

bhaktyā varadaṃ stutvā

tatsēvārthē samāgatairbahubhiḥ |

samagata paṇḍitaṣaṇḍaiḥ

sārāsārārthanirṇayē śauṇḍaiḥ || 255 ||

puruṣōttamatām śaurēḥ

kalyāṇaguṇaikatānatvam |

niradhārayatprapatṭr -

trāṭṭvmaṃ ca pramāṇapuñjēna || 256 ||

atimadhurōdārārtha -

pratipādayitṭrprabandharūpēṇa |

antaramānānandaḥ

prasarīsaritumṃ pracakramē hi gurōḥ || 257 ||

śrīvaradarājapañcā -

śatamātānīttathā dramīḍasūktyā |

śrīcihnamālikādyam

badhnāti sma prabandhaṣaṭkamasau || 258 ||

ācaṣṭāṣṭabhujāṣṭaka -

vēgāstōtrē ca vēṅkaṭēśaguruḥ |

dīpaprakāśaparamā -

rthastutikāmāsikāṣṭakāni tathā || 259 ||

piṅḍīkṛtasārārtham

khaṅḍitaparavādicaṅḍavētaṅḍam |

kavitārḱikakēsariṇam

santōṣātsanta aiḍiṣata || 260 ||

śrīśasyōtsavaviratau

svānsvāndēśānayuḥ sarvē |

daśasu diśāsvapyaśubha -

dviśadatamamṃ vēṅkaṭēśayaśaḥ || 261 ||

kāñcyāṃ kadācidabhava -
dbādhā śītajvarēṇa sādḥūnām |
padyāṣṭakēna tasyāḥ
śāntyai tuṣṭāva cakramatha śaurēḥ || 262 ||

akhilapraharaṇaviṣayaṃ
cakrē'sau ṣōḍaśāyudhastōtram |
nānākṣētranivāsi
śrīpatisaṃsēvanānnananda tataḥ || 263 ||

ādivarāha kṣētra kāṇḍaḥ

vṛṣagiriśikharavīhāraṃ
vēṅkaṭānētāramādarēṇa guruḥ |
kalayannantaḥkaraṇē
prāsthita tatsēvanāya sahaśīṣyaḥ || 264 ||

mārgē ghaṭikādripatīṃ
naraharyakṣaṃ samīkṣya tadviṣayām |
ghaṭikāstutināmāmapi
bhaktyā cakrē stutiṃ kāñcit || 265 ||

gatvā hanumannagaraṃ
natvā bhaktōcitaṃ yayau tvaritaḥ |
vēṅkaṭānāyakacaraṇau
sēviṣyē'haṃ kadā kadēti vadan || 266 ||

svarṇamukhīmatha gatvā
snātvā padmāsanāṃ ca sēvitvā |

gōvindarājasēvāṃ

vidadhē'sau bhaktibharanamraḥ || 267 ||

śaṭhariputīrthē snātvā

tatpadapadmē ca vanditvā |

upagiramacarattāraṃ

jaṅgamaghaṅṭā harērguṇāngṛṇatī || 268 ||

atha phaṇipatidharaṇīdhara

āryasyāsītkramēṇa dṛgviśayaḥ |

ākīrṇa ēṇaśīsubhi -

rvyāghrīstanyaṃ vihr̥tya cūṣadbhiḥ || 269 ||

pūyamayakāyasāhā -

yakatō'pi brahmabhūyamīpsantaḥ |

yatra mahāntō yaminō

viśasamaviśayāstapasyanti || 270 ||

kāṣāyatayābhūyata

hariṇakhurōddhūtadhātudhūlībhiḥ |

brahmadhyānaparāṇāṃ

dēhānabhimānināṃ yaminām || 271 ||

phaṇamaṇirucirā uragāḥ

svairavihāraṃ śirassu racayantaḥ |

tapasā śirasa uditvara -

rōciśśabalā jaṭā iva vibhānti || 272 ||

acchatarā yatra jharī

tāpaharā rājatē śīśirā |

sattvamayī mūrtimatī

praṇatānvēṣaṇaparā prabhudayēva || 273 ||

taravō marududdhūtāḥ

kusumōtkararūpamaśru vikirantaḥ |

bhavabhayaharavṛṣadharaṇī -

dharataṭajaniḷābhatō naṭantīva || 274 ||

sānuni tasya niṣaṇṇaṃ

sajalaṃ jaladaṃ taṭitvantam |

dūrāddrṣṭvā vēṅkaṭa -

gururāṭ bhaktyā praṇantumārabhata || 275 ||

capalā kila na hi kamalā

jaladō'yaṃ naiva jalajākṣaḥ |

sāhasrākṣaścāpā -

ścitrā vaikakṣyamālikā naiṣā || 276 ||

sphuratīndragōpanikarō

nēdaṃ saudarśanaprabhāpaṭalam |

bisakaṇṭhyupakaṇṭhacarī

na pāñcajanyaō ramāsahāyasya || 277 ||

sphūrjathurēṣa na tasyā -

rāvassuravairisarvagavaharaḥ |

gairikamabhrakamabhrē

sāṃnidhyādbhāti nāmbaram ṣaurēḥ || 278 ||

karuṇāśīśiramiraṃmada -

madahararucisārasāsanārasikam |

praṇamanaviṣayaḥ paramaṃ

brahma virārāṣṭi śikharē hi || 279 ||

tadgirirārōḍhavyō

drakṣyāmaḥ puṇḍarikākṣam |

itthaṃ sāñjalibandha -

m guravē śiṣyā nivēdayāmāsuḥ || 280 ||

pariṇatabhaktērbhagava -

tsādrśyālōkabaddhatṛṣṇasya |

āsīdabhrāpagamā -

nantaramēva pratiṣṭhāsā || 281 ||

drṣṭvā vēṅkaṭanāthō

navavāridharaṃ karīraśikharacaram |

nūtanatrṇarucikavacita -

gōvardhanadhāriṇaṃ dadhyau || 282 ||

acalaguhāṃ praviśantaṃ

kañcana mṛgarājamālōkya |

puruṣōttamamasmārṣī -

nniścalaniṣṭhāparāntaraṅgaviśam || 283 ||

kañcana gajaṃ jarantaṃ

drṣṭvā phullātasīmūlē |

gajarājatrāṇarataṃ

kamalāramaṇaṃ smarannabhūtstimitaḥ || 284 ||

pracalakuraṅgāpāṅgō -

ttaṅgatarāṅgānuṣaṅgavatīm |

ānīlāṃ vanarājīṃ

yamunāṃ mēnē mahānubhāvō'yam || 285 ||

kūjatkīcakaraṇana

śravaṇakṣaṇadattavīkṣaṇō'drākṣīt |

barhiṇamauliṃ kañcana

taruṇatamālaṃ praphullalōdhramapi || 286 ||

alulōkatkila vatsā -

nālihatīrmāṃsalā vanyāḥ |

tāmālamālavālaṃ

paritō dhēnūśca kuṇḍōghnīḥ || 287 ||

barhavataṃsaṃ bālaṃ

nilayaṃ lāvanyaḥ |

muralīgānavilōlaṃ

kuvalayanīlaṃ kimākalayat || 288 ||

ādhyāsīdatidhīraṃ

karpūradharādharākāram |

sīradharaṃ kiṃ rāmaṃ

madirāhāraṃ sahōdaraṃ tasya || 289 ||

tapanatanayāvanāntē

viharantīnāṃ mukundadhēnūnām |

utpucchayamānānāṃ

muditānāṃ vāsmaradbahuprasvām || 290 ||

arjunasārathibhāva -

draupadyavanādikaṃ ca kaṃsārēḥ |

vṛttaṃ pratyāsattyā

prājñō gururasmaratkimakhilamapi || 291 ||

kāyaśirōgrīvaṃ sama -

māmīlitalōcanaḥ kṣaṇaṃ dadhē |

pulakāṅkitakāyō'tha

prasvinnō'sāvakampiṣṭa || 292 ||

astramasīsravadanaghō

dharmam mā jñāsiṣuryathā taravaḥ |

vyaḷuṭhadamūrhadabudhyata

tāraṃ madhuraṃ ca taṃ stavīti sma || 293 ||

bālamukunda yaśōdā -

nandana dīnāvana dayālō |

sundaritanandamandira

dāritadaitēyabr̥nda pāhīti || 294 ||

tuṅgatarasṛṅganipata -

t jharalagnāgraṃ samīkṣya sālatarum |

gaṅgāpūrākaliṭaṃ

caraṇaṃ traivikramaṃ dadhyau || 295 ||

druyugālbambāṃ gaganē

titarīṣantīm prapātamālōkya |

markaṭamālāṃ dadhyā -

vabdhāvābaddhasētukaṃ rāmam || 296 ||

putraiḥ sahitāṃ sārāgha -

kumbhadharāṃ vīkṣya sundarīm śabarīm |

amṛtadharaṃ vṛtamamarai -

rdēvaṃ sasmāra mōhinīrūpam || 297 ||

indhanaharagairikanara -

dhāritaparaśuṃ tvaciṣṭhamatha bhūrjam |

rāmamiva rājavarcasa -

saṃpṛktabrahmavarcasamapaśyat || 298 ||

savidhē dhātumayīṣu

sthalīṣu vārīṇi raktāni |

adradhayanniva bhūrja -

drumasya jamadagniputratvam || 299 ||

animēṣaṃ giriśōbhāṃ

lōkayamānānvicitrayānagatān |

ādhyān dṛṣṭvā śrīnidhi -

bhaktānvaimānikānmēnē || 300 ||

lōkaṃlōkaṃ lōkaṃ

sakalaṃ tulayanvicitralīlēna |

hariṇā kathamapi dhīraḥ

śikharaṃ sa girēścirātsamārōhat || 301 ||

sānandaṃ vēdāntā -

cāryō girimitthamadhīruhya |

sākṣādakṛta vimānaṃ

śrīmānānandanilayākhyam || 302 ||

śiṣyaiḥ sākaṃ tarṣā -

dabhikamalānāthamandiraṃ gatvā |

śaśvadasau bhaktibharā -

daṣṭabhiraṅgaiśca nannamīti sma || 303 ||

śrīśaṃ stuvāna uccai -

rālayamapi sa pradakṣiṇīkṛtya |

majjajjanavr̥jinaghñī -

magamadasau svāmipuṣkariṇīm || 304 ||

tatrānuṣṭhitakarmā

satataṃ saṃvardhyamānaśubhadharmā |

tr̥ṇavaddhikkṛtabharmā

sañcintitasarvajanaśarmā || 305 ||

antaḥ santatasusthita -

kamalākāntō'titējasvī |

svālōkāstatamaskō

vēṅkaṭanāthō rarāja sūrya iva || 306 ||

śrīmadyajñavarāhaṃ

śrīmānatha sampraṇamya hṛṣṭamanāḥ |

śrīpatisēvākramavi -

cchrīvāsāgāramāgacchat || 307 ||

dvārē kṛtapraṇāmō

balipīṭhāntē ca vēṅkaṭēśaguruḥ |

prāviśadālayamamalō

bhakyā yan dakṣiṇēna balipīṭham || 308 ||

candanaśālāvāhana

śālāsambhāraśālīkāprabhṛtīḥ |

śrīśavibhūtīḥ paśya -

n nīlādēvīm nanāma tatrātha || 309 ||

antargatvā gururatha

pākāgārādhivāsinīm lakṣmīm |

akhilōjjīvanahētum

trijagajjananīmasēviṣṭa || 310 ||

ānamya vimānamasā -

vatha gatvābhyantarāsthānīm |

vighnaughaghnamavandata

mānyam vaikuṅṭhasēnānyam || 311 ||

sūktisudhāsaṅkṣālita -

kaluṣā santōṣitā caturvēdī |

śuddhōpavītakapaṭā -

dyaṃ parirēbhē'tivātsalyāt || 312 ||

śiṣyajanamānasatamaḥ

kardamamatidurdamaṃ viśōṣayitum |

uditō haṃsō'sāviti

yatkāśāyaṃ bravīti sandhyābham || 313 ||

bhavaśōṣaṇanīstandraṃ

karuṇāsāndraṃ yatīndraṃ tam |

sāṣṭāṅgapraṇipātai -

rāryaḥ santōṣayāmāsa || 314 ||

vinatātanayaṃ purataḥ

paricitapūrvam prapadya guruḥ |

jayavijayau natvāntaḥ

prāvīkṣattāvanujñāpya || 315 ||

śrutiśatakathitā puruṣō -

ttamatā yasminkṛtārthatāṃ yātā |

kākatrātari karuṇō -

danvati taspinnamajjayaccētaḥ || 316 ||

kamalānāyakapadayōḥ

sādaramārādhyamānayōramaraiḥ |

kamalōdarasōdarayō -

rgurumana aindindirāyiṣṭa || 317 ||

lāvanyāmṛtapūrṇē

nābhīpadmākarē vyaharat |

vanamālāghumughumitē

vakṣasi padmālayē viśaśrāma || 318 ||

śrīsālagrāmaśilā -

mālāṃ sājātyaśaṅkayā'nvasarat |

adharīkṛtavidhubimbaṃ

bimbādharamānanamajighrat || 319 ||

akhilapumarthāvāptyai

bhajatō viśvasya viśvasya |

īpsitakalpakakalpaka -

viṭapākārānaśīśriyadbāhūn || 320 ||

surarājakīrtilatikō -

paghnō lakṣmīnivāsabhūparighaḥ |

saṃsāratāpahāraka -

ruciranamēruḥ kilāyamiti || 321 ||

anubhūtipāravaśyā -

tsañcaramāṇō bhujapathēna |

jānuni cētōbhṛṅgō

mañimayamukurākṛtāvavarurōha || 322 ||

atimāraṃ sukumāraṃ

dāmōdaravigrahaṃ ramārāmam |

śubhacaryō guruvaryaḥ

sāścaryaṃ śaśvaditthamanvabhavat || 323 ||

gururanavarataṃ śaurē -

rākāradhyānasukaratāhētōḥ |

vistr̥takatākṣarūpaiḥ

kuvalayamālyaistamantarābadhnāt || 324 ||

anupamakṛpayā śrīśaḥ

prasīdatīha prapannēṣu |

itthaṃ smāraṃ smāraṃ

vyasmēṣṭa gurustadīyayā dayayā || 325 ||

tasyādhikṛtya karuṇāṃ

satsvapi bhūyassu suguṇēṣu |

bhavabandhamōcanacaṇaṃ

prababandha gururdayāśatakam || 326 ||

muktipradō mukundaḥ

sarvajñatvādiguṇapūrṇaḥ |

mōkṣavirōdhinirāsī

sarvārthaprāpakaḥ śrayatām || 327 ||

prāpyō'kiñcanajanatā -

taraṇōpāyaḥ prapattirēkaiva |

vyādhasakhaḥ sauśīlyā -

tparamō daśamūrtikō jagadapāsīt || 328 ||

dattvā muktānubhavaṃ

nirdhūtapunarbhavaṃ prabhurmahyam |

pāsyati māmiti cākhyā -

t daśabhirdaśakairamūnarthān || 329 ||

dvayavivaraṇarūpaṃ ta -

cchaṭharipugāthāvaduttamaṃ sāram |

śatakam śrutvā śrīśō -

'kalayatsakalam śramaṃ saphalam || 330 ||

bhavatādbhavabhayabhartsana -

dakṣō vēdāntadēśikastvamiti |

dāpitatulasītīrthō

harirādaratō'nvajāgrahīdāryam || 331 ||

śirasā śrīnidhicaraṇau

natvā tasyānumatyā'tha |

mōmudyamānahṛdayaḥ

prāyādupakārikāmāryaḥ || 332 ||

kañcitkālam tatra

sthitvā śrīvāsamāsēvyā |

śiṣṭairjuṣṭastēṣā -

matanīdiṣṭārthapāṭhanaistuṣṭim || 333 ||

muktidēśa yātrā kāṇḍaḥ

jigamiṣuruttaradēśaṃ

maṅgaḷamāśāsya vēṅkaṭēśasya |

saha śiṣyaiḥ prātiṣṭhata

satataṃ tatpādapaṅkajadhyāyī || 334 ||

chātraśrōtrē citraiḥ

śrīśacaritraiḥ pavitrayannāryaḥ |

harisadanaṃ kiñcidagā -

tsa tuṅgabhadrānadītīrē || 335 ||

yastu gurubālamitraṃ

vidyāraṇyō hyagaṇyanaipuṇyaḥ |

saṃnyasya tīrthayātrō -

ddēśādaviśattamuddēśam || 336 ||

ubhayōrvibudhōttamayō -

rmādhavavēdāntadēśikayōḥ |

yādṛcchikāvalōkā -

dālāpāhlādamanubhavatōḥ || 337 ||

cāramukhādubhayōrapī

nirupamamahimānamākarnya |

tatparisaramabhyasara -

dbhūpaḥ kila bhukkarāyākhyāḥ || 338 ||

āvēdya svātmānaṃ

bhūpālaḥ prārthayāñcakrē |

vivaśā bhūtāvēśā -

ccikitsanīyā mamātmajādyēti || 339 ||

sunipuṇamapi dhikkaraṇaṃ

kurvāṇaṃ karmaṇō'sya vaiṭṛṣṇyāt |

āryaṃ vīkṣyānvakṣaṃ

yatirapi yatatē sma vitrapastatra || 340 ||

vaicittyamātmajāyā

nṛpatēryadatityajadyuktyā |

tasmātprītyā tēna

prattāṃ prāptō hyamātyatāṃ tatra || 341 ||

tadanu gururdvāravatī -

muttaramadhurāṃ ca naimiśāraṇyam |

gōvardhanabr̥ndāvana -

puṣkarasākētamukhyāni || 342 ||

ātāṭiṣṭa salīlaṃ

divyakṣētrāṇi saṃhr̥ṣṭaḥ |

kālaviśēṣē sphuritā

līlāḥ kamalēsituḥ kalayan || 343 ||

tridaśālayēna sadṛśīṃ

vibhavaviśēṣaiḥ praviśya tāṃ kāsīm |

akṛta gururgaṅgāyā -

mavagāhaṃ sacitatāpabhaṅgāyām || 344 ||

atra hi patiḥ paśūnā -
mantimakālē mumūrṣuṇām |
śrīrāmanāma ruciraṃ
kṛpayā hyupadiśya tārayati || 345 ||

itthaṃ praśasya kāśiṃ
sārāsārāṃśavēdināmagryaḥ |
siṃhādriśrīkūrmā -
hōbilapurūṣōttamānyagamat || 346 ||

paurāṇikēṣu divya -
kṣētrēṣvitthaṃ gururyātrām |
viracayya bhūya ēva
śrīvāsāvāsamāsīdat || 347 ||

vīkṣāraṇyakṣētrē
sākṣāccakrē sarōjadalānētram |
akhilamanōrathapūraka -
rmāyaḥ śrīvīrarāghavaṃ dēvam || 348 ||

bhūtapurīmatha gatvā
bahubhirvibudhairvirājantīm |
gururādaratō yativara -
caraṇasarōjē avāvandīt || 349 ||

iti vividhadivyadēśē -
śvāryō yātrāṃ vidhāya mudā |
punarapī kāñcīmāñcī -
tpratryudyātaḥ prahṛṣṭaśiṣṭagaṇaiḥ || 350 ||

suciraṃ dviradādrīpatē -
rvirahādgururunmanāyitastvarayā |
tasyāgāraṃ gatvā
praṇatīrbhaktyā'carīkārīt || 351 ||

kāñcītulāmupaituṃ
kāśīmukhyā na hīsatē dēśāḥ |
itthaṃ vimṛśya śaśva -
cchrutyarthānadhyajīgapacchiśyān || 352 ||

kīrtimupaśrutya gurō -
rāgatyaīnaṃ kudṛṣṭisaṃnyāsī |
bahudhā hi vivadamānaḥ
khaṇḍitapakṣaḥ parājayam prāpa || 353 ||

māyāvitkarmandī
paribhavasantaptamānasō nitarām |
kṣudraṃ kiñcitkartuṃ
kvāpi sarasyāmapādudakam || 354 ||

apatadyatiparipītaṃ
tōyaṃ tundē gurōrhanta |
dambhaṃ gururviditvā
stambhaṃ bhavanasya kañcanābhaitṣīt || 355 ||

sarasi tu yatirāgrahataḥ
paripīyāparimitaṃ vāri |
dāritamudaramarātē -
riti visrabdhō nirīkṣitumupāgāt || 356 ||

kālakṣēpāgāra -

sthūṅāvivarāduditvarīṃ dhārām |

aśrāntaṃ vēdāntaṃ

taṃ cāntēvāsināmupadiśantam || 357 ||

vīkṣyātīva vilakṣō

mandākṣabharāvanamraśirāḥ |

prakṣiṅhasarvagavō

vēdāntagurum kṣamāpayāmāsa || 358 ||

mitraṃ kṛtōñchavrttiṃ

śrutvōpacikīrṣayā kadācidatha |

vidyāraṇyō dūtaṃ

prajighāyācāryamētya sa prōcē || 359 ||

bhagavannabhyētya bhavā -

nbhūpālaṃ cēnnibhālayatē |

vittaṃ didāpayiṣatē

vidyāraṇyō hi tatra bhavata iti || 360 ||

vācā nārācāyita -

mācāryasyāmuyā yadā śravasōḥ |

vairāgyapañcakēna

pratyuttarayāmbabhūva tadā || 361 ||

audaramanalaṃ bādhitu -

manalaṃ kiṃ vā silaṃ nṛṇām |

prasṛtēḥ pūrakamapi kiṃ

na dhārakaṃ sārasaṃ vāri || 362 ||

pathi ca paṭaccarakaccara -
mayatramalamallakaṃ bhavati |
ahaha mudhā vibudhā api
kukṣinimittaṃ bhajanti bhūpālān || 363 ||

kṣōṇīkōṇaśatāṃśā -
vanatō garvanti yē kṣudrāḥ |
manyāmahē na dhanyāṃ -
stēśāṃ cāṭūktiviracanayā || 364 ||

dēvaṃ sēvitumēvā -
bhīkṣṇaṃ niścinumahē kṛpāpūrṇam |
dhānāmuṣṭimucē yaḥ
kucēlamunayē dadau vittam || 365 ||

ātanupatanaṃ tvavanī -
patisēvātaḥ samarjitaṃ yattu |
udaradhanañjayaśamanaṃ
dhanamētaddandhraṇaṃ bhavati || 366 ||

yattu dhanañjayavardhana -
mudūḍhagōvardhanaṃ ca dhanam |
ārādhanaṃ sumanasāṃ
tatkila sarvārthasādhanamabādham || 367 ||

asakau durīśvaradvā -
rvitardikāyāṃ durāsikāyai mē |
añjalirastu yadāstē
dhanamanapāyaṃ dhanañjayasahāyaḥ || 368 ||

jaṭharānalō jvalatu nō
baḍabānalaḍambaranirāsī |
yācāmahē madhumucā
tṛṇamapi vācā na bhūpālān || 369 ||

nārjītamasmātpitrā
mayāpi kiñcinna samapādi |
asti dhanam paitāmaha -
masmākam hastīśailāgrē || 370 ||

ētādrśārthagarbha -
m prauḍham vairāgyapañcakam śrutvā |
vidyāraṇyō guṇyam
gurvagraṇyam sa bahu mēnē || 371 ||

śrīraṅga kṣētra kāṇḍaḥ

śrīraṅgādivyanagarīm
śiṣyairbahubhiḥ sahābhyētya |
puratō viduṣāmaghuṣa -
tsāvaṣṭambham budhaḥ kaścit || 372 ||

śrutyantacintanacaṇā
māmiha vādēna vijayadhvam |
nō cētīrthādyairhari -
bhavanē saṃmānanām jahītēti || 373 ||

vāṇīm karṇakaṭhōrā -
mākarṇya yayurhi vaivarṇyam |

pratibuddhā niraṇaiṣu -

stūrṇaṃ vēdāntadēśikānayanam || 374 ||

yāmunamuniniryāṇā -

vasarē yatirāja ētya kāñcītaḥ |

atra kila nirvivādaṃ

rāddhāntamavīṛdhatsvīyam || 375 ||

tasyaivaiṣa vivartaḥ

śrīmānvēdāntadēśikō niyatam |

satvaramānētavyaḥ

kaḥ prativaktāsyā sarvatantrēṣu || 376 ||

iti niścītya tatastē

patrīṃ kāñcicca lēkhitvā |

āryāya prāhiṇva -

nsa ca tāmādāya vācayāmāsa || 377 ||

svastyastu raṅganāyaka -

sēnēsō vēṅkaṭēśamādiśati |

bhavatā jayyaḥ kaścana

vādī kalahāyatē'tra darpēṇa || 378 ||

iha tamarīṃ jaya rañjaya

rāmānujadarśanālbān |

tvāmālulōkayiṣatō

līlaiṣā raṅganēturiti || 379 ||

śirasābhivandya śāsana -

māryaḥ saha bṛndaśaśīṣyaiḥ |

raṅgapatimantaraṅgē

dadhadātēnē prayāṇamabhiraṅgam || 380 ||

yatra mahāntō yaminō

vēdāntadvandvaniṣṇātāḥ |

santataharipadacintana -

vivaśā antarmukhā virājanti || 381 ||

pun्यā kavērakanyā

bhuvanōdanyāvināśinī dhanyā |

pravahati paritō raṅgam

dadhatī kusumāni vīcīṣu || 382 ||

tīraruhā agamāḥ kila

kusumaṃ śrīraṅgarājapūjāyai |

dhruvamarpayanti bhaktyā

kāvēryāṃ raṅgagāminyām || 383 ||

tīraruhadrumapuṣpya -

tpuṣpālīnirgalaṅmadhūlībhiḥ |

madhuratarā kāvērī

vitarati nō kasya vā mōdam || 384 ||

spṛhayan dakṣiṇamarutē

nādēyīrvipruṣō haratē |

nidrāti śēṣatalpē

śritakalpadrurhariryatra || 385 ||

śītatamāyāṃ nadyāṃ

snātā nirdhūtaduṣkṛtāḥ santaḥ |

raṅgapatibhajanatr̥ptāḥ
satataṃ yatra pramōdantē || 386 ||

jijñāpayiṣavō dēvā -
nkāvēryāpaṃ sudhāvadhīrīti |
phalakalaśīdhṛtasalilā
yatrākrāmanti nārikēlāḥ kham || 387 ||

pratanaṃ bhavatāmamṛtaṃ
kalaśadhṛtaṃ kutracidgūḍham |
kāvērīyaṃ navyaṃ
bhuvanaṃ bhuvanaṃ punānamābhāti || 388 ||

kādācitkaṃ śatruṃ
jētum śaktiṃ sudhā dattē |
nityā apī ṣaḍripavō
nirdhūyantē'mbunā'nēna || 389 ||

āyāsairamaratvaṃ
prāptavatāmēva sā sulabhā |
raṅgōpajīvilabhyaṃ
dattē'mbhō nityasūrisāmṛājyam || 390 ||

tyajata sudhāṃ kāvēryā
vāryāharatātha lapsyadhvē |
rūḍhāṃ kamalābhartari
bhaktiṃ buddhiṃ ca śuddhatamām || 391 ||

ityādyāṃ tārataṃ -
mamṛtadvitayasya varṇayantīva |

nārīkēlatarūṇā -

magrē śukaśārikā madhuram || 392 ||

dēvānupēkṣamāṇā -

nsalilaṃ savidhē śirōdhṛtaṃ taravaḥ |

krōdhādhūnitaśīrṣā

dhvāṅkṣāṇāṃ dhvāṅkṣāṇaiḥ śapantīva || 393 ||

parṇāntarālapatitāḥ

puṣpavadābhā vibhānti rathyāsu |

vidhinēva raṅgavallyō

racitā raṅgēśitari bhaktyā || 394 ||

āvartaśōbhanāṅgī

payasvinī gōparamparā yatra |

śaravaṇacarī virājati

tīrārūdhēva kāvērī || 395 ||

śrīraṅganāyikāyāḥ

kaṭākṣapātēna puṣṭadhanāḥ |

saṃhr̥ṣṭā yatra narā

udyānaparamparāsu viharanti || 396 ||

mōkṣōpadēśadēśika

śamadhanajanasaṃśritā anīśam |

viśadā āśramadēśāḥ

saṃsāraśrāntiśāntidā iva || 397 ||

candrābhikhyōllasitā

sahapunnāgā ca yatra puṣkariṇī |

parīśuddhā kṣētrasyā -

vikriyanirvairatē ca sūcayati || 398 ||

vṛttākārā tīraga -

rāghavakavacacchavicchuritā |

puṁnāgapuṣpakīrṇā

sākṣānnakṣatranāthamūrtiriva || 399 ||

tuṅgatararaṅgagōpura -

madhyagasaraṅīṣu sañcarantībhiḥ |

amarībhiḥ saha sarasā -

lāpō yatsaudhavāsināṃ sulabhaḥ || 400 ||

saṅgītadrutaḡōpura -

kṛṣṭāstridaśīḥ kavērakanyā'bdhim |

anayanmathanē punarapi

nissaraṅādapsarastvamāpustāḥ || 401 ||

citraṃ caritramēta -

t dvitrāḥ kila tatra tatra parīśiṣṭāḥ |

abhraṅkaṣā hi dṛṣadaḥ

kathayanti vivēcanācaturān || 402 ||

prākārarājirucirā -

mārādāryō nirīkṣya tāṃ nagarīm |

avasanyāmunamukhyā

atrētyanamatsabahumānam || 403 ||

snātvāsau kāvēryāṃ

prasarantyāmuttarēṇa tāṃ nagarīm |

punḍrāṇi dhārayitvā

dēvaṃ bhaktyōttamamabhakta || 404 ||

savidhaprāptaṃ tamupa -

śrutya śrutyantadēśikaṃ santaḥ |

akhilairbirudaiḥ sahitāḥ

pratyudagacchanprahaṣṣēṇa || 405 ||

vidyābrndaniṣadyāṃ

mativaiśadyāptakīrtimabhivādya |

vinivēdyōdantaṃ tē

hṛdyagaṇaṃ dēśikēndramāninyuḥ || 406 ||

tīrtvāryaḥ kāvēriṃ

natvā tata ādikēśavaṃ tatra |

śrīdāmōdaragōpura -

parisarabhūbhāgamabhyasarat || 407 ||

sēvānamratridaśā -

dhīśvarakōṭīrakōṭighaṭitānām |

ratnānāmābhābhiḥ

punaruktasahasradīparucim || 408 ||

gōpurakuharē vihara -

llīlākīrādivikiranikṛrumbaiḥ |

anuvācyamānacaturā -

mnāyīpāṭhairdharāsurai ruciram || 409 ||

ahamahamikayā sēvā -

vivaśatridaśīvibhūṣaṇōdgīrṇaiḥ |

muktāmaṇibhiḥ śucibhi -

rvitathīkṛtaraṅgavallikāracanam || 410 ||

upahārapūrṇapāṇyā

saṃmadabāṣpābhivarṣiṇyā |

gadgadaniruddhavāṇyā

nibiḍībhūtaṃ praṇantr̥dhōraṇyā || 411 ||

ālayamaviśadvimalaṃ

lakṣmīnilayasya raṅgarājasya |

smayamānamānasō'bhū -

dvaibhavamabhivikṣya vāgvibhavadūram || 412 ||

antaḥ pradakṣiṇacara -

ścaturānanagōpuraṃ natvā |

nāthamuniṃ gōdāmapī

tattātaṃ bhaktapādarēṇuṃ ca || 413 ||

śrībhāṣyakāravandana -

matanīttamanōnavīdanaghaḥ |

tīrthādi svīcakrē

cakrē sēvāṃ ca cakricakrasya || 414 ||

bhuvanajananyā bhavanaṃ

bhējē śrīraṅganāyikāyāḥ saḥ |

anusandadhacchriyaḥ stuti -

māryastatpādavandanamakārṣīt || 415 ||

puratō naraharimabhaja -

tsēvitvā candrapuṣkariṇīm |

svīkṛtya tīrthamasyāṃ

kumudādīṃstīrtharakṣakānanamat || 416 ||

vēdavyāsamasēvata

vaikuṅṭhēśaṃ ca sūriparivāram |

abhajacca bhaktisāraṃ

śaṭharipucaraṇāravindayōrlilyē || 417 ||

raktābjanāyikāma -

pyanamacchrītīrthavāsudēvaṃ ca |

śrībhaṭṭanāthasēvī

śrīmatparakālagōpuramagacchat || 418 ||

parakālaṃ natvāntaḥ

praviśya yatirājapīṭhamānamya |

natvā balipīṭhāntē

paśyansakalaṃ yayau pradakṣiṇayan || 419 ||

jñānavarāhaṃ lakṣmī -

nārāyaṇamasya mūrtidaśakaṃ ca |

hayavadanaṃ ca vavandē

sa gṛṇanstōtrāṇi tadguṇānuguṇam || 420 ||

aravindanāyikākhyāṃ

māhānasikīṃ śriyaṃ ca śīśrāya |

pāṇḍyanṛpagōpurāntē

bhadrasubhadravavandata dvārsthau || 421 ||

praṇipatya praṇavamayaṃ

vimānamatha vēdaśṛṅganāmānam |

hanumadvibhīṣaṇābhyāṃ

sahitaṃ sēnēśamāśrayata || 422 ||

navanītabhujāṃ natvā

maṅṭapamāruhya raṅgarājasya |

sāṣṭāṅgapraṇipātā -

npuratastasyākarōdāryaḥ || 423 ||

ānamya vainatēyaṃ

puratō dēvasya nivasantam |

dauvārikajayavijayā -

vanumānyōdvīkṣya garbhagrham || 424 ||

nābhinalīnanāgaśayana -

nṛsiṃhanārāyaṇapramukhān |

tatra parivārabhūtā -

nbhaktyā natvātha tanmadhyē || 425 ||

svēcchāgrhītakāyaṃ

svacchaṃ tāpiñchagucchasañchāyam |

sajjanarañjanamāryaḥ

kimapi paraṃ tattvamaikṣiṣṭa || 426 ||

vismayavistīrṇābhyāṃ

tarṣōtkarṣēṇa taraḷābhyām |

akṣipuṭābhyāmapiba -

cchriya īśānaṃ śayānamadhiraṅgam || 427 ||

sasprhamudīkṣyamāṇā

śārīrī raṅgaśāyinaḥ kāntiḥ |

śōbhāṃ kuvalayitāyā

ravitanayāyā asasmaradrasikaiḥ || 428 ||

vivaśavinirgatasarasa

śrīraṅgadyānasōpānaḥ |

sādaramadarīdarśī -

dācaraṇāmbhōjamāmūrdham || 429 ||

uttaraṇōpāyatayō -

pēyāṃ bhavavāridhiṃ titīrṣadbhiḥ |

pādapayōruhayugalī -

madhyakṣayati sma raṅganāthasya || 430 ||

viduṣē prapadanahētōḥ

prapadasyāvēdanāyēva |

vibhunā prasārya kalitaṃ

drāghīyāṃsaṃ ca jānuparyantam || 431 ||

trapayēva vinataśīrasā

śēṣēṇa nirīkṣyamāṇasaundaryam |

vāmatamaṃ vāmabhujam

vēdāntagururvyalōlōkīt || 432 ||

upadhānīkṛtamāṃsala -

mahipatīphaṇamaṇḍalaprāntē |

adrākṣītparirakṣaṇa -

dakṣiṇamatha dakṣiṇam bāhum || 433 ||

karuṇāmbudhiparivāhā -

kārē karṇāntaviśrāntē |

sattvarasadīrghikāmē

anuvīnnatadainyamōcanē nayanē || 434 ||

bhuvanōjjīvanamaikṣata

kirīṭavaidūryakāntidhārābhiḥ |

kṣētram śyāmaḷasasyam

śikharijharībhiḥ susicyamānamiva || 435 ||

nityōtsavasamaḥrṣtam

sahalakṣmīkaḥ saparivāram |

ittham vanditvārya -

stīrthatulasyādikaḥ lēbhē || 436 ||

raṅgēsam sthāpayitum

nijahṛdayam nēnijāna iva |

saṁmōdabāṣpavarṣī

gururatha lōkairavālōki || 437 ||

raṅgēsēnāśīrbhiḥ

stutiprasannēna tōṣitō dayayā |

adhyāsiṣṭātha bṛha -

nmaṇḍapamāryaḥ saparivāraḥ || 438 ||

vivivadiṣuḥ kō'pi budhō

vēdāntācāryamabhyētya |

ākārō hrasvō vaḥ

kīrtirmahatīti vācamūcē'mum || 439 ||

tadapi cikhaṇḍayiṣurguru -

ravadaddīrghaḥ kilākāraḥ |

sāmpratamākārasya

hrasvatvaṃ sāmpratam katham vēti || 440 ||

samayaṃ bahutithamāryō

vyavahṛtya jigāya saiṣa vādō hi |

abhavatprabandharatnaṃ

prabalaṃ śatadūṣaṇīnāma || 441 ||

vijitō'vādīdvādī

bhavataiva jitō'smi tadbhavānādau |

tīrthādi labdhumarha -

tyahamatha na tvatravāsinaḥ pūrvam || 442 ||

madanantaramastu tavē -

tyuktvā tīrtham pradāpya sarvēbhyaḥ |

svayamagrahīdajigraha -

damunā tēnātha vismitāḥ sarvē || 443 ||

ārjitakīrtērlaukika -

viṣayēṣvapyūritā prajñā |

kramatē nirbādham tē

nirjaraguruṇāpi durjayō'sīti || 444 ||

stutvā sāñjalibandham

vādī sa yathāgatamagacchat |

raṅgapuramadhyavātsī -

draṅgēśānasya śāsanādāryaḥ || 445 ||

atha tu kadācana rāmā -

nujayatirājō guruṃ svapnē |

pādapayōjapraṇataṃ

parimṛśyētthaṃ vacō'vōcat || 446 ||

vardhaya siddhāntapathaṃ

kumataṃ chindhi pracārayācārān |

traivargikānnirasyē -

rapavargagatērnirūpayōpāyam || 447 ||

mandadhiyāmapī sulabhā -

nsiddhāntapathānurōdhinō granthān |

vividhānsaṅgrathnīyā

brahmavidānandanō bhūyāḥ || 448 ||

iti sa tu yatipatyuktiṃ

śrutvā sūptiṃ vihāya taṃ stutvā |

śrībhāṣyakārarūpā -

dhikaraṇasārāvalīṃ cakrē || 449 ||

anyādṛṇnaipuṇyaṃ

dṛṣṭvā śrīraṅganāthō'tha |

vēdāntācārya iti

prathitāmākhyāmadāttasmai || 450 ||

ācaṣṭa sarvatantra -

svatantra iti raṅganāyikāyēnam |

ityākhyābhyāṃ prathitō

bahubhiḥ śiṣyairvyalālāsīt || 451 ||

yatipatiśāsanavaśatā -

sāditayaśasā'tha vēṅkaṭēśēna |

tatsmṛtyanuvṛtṭyai kila

bhaktyā yatirājasaptatiñcakrē || 452 ||

cakrē śrībhūnīlā -

stōtrāṇi dasāvataravinuṭiṃ ca |

savyākhyatattvamuktā -

kalāpamukhyāṃśca viṃśatigranthān || 453 ||

bhūgōlaṃ savyākhyam

tasminkṛtvā'khilēbhya upadiśati |

vidyāpurabhūpasabhā -

tkācana patrī samāyātā || 454 ||

vidyāraṇyākṣōbhyau

vādiprativādinau yatinau |

śrutyantē tadvāda -

prativādadyōtanau ca lēkhau dvau || 455 ||

prēṣyētē nirṇītyai

tatra bhavantō vahantu mādhyasthyam |

iti patrīmanuvācyā

dvē api vēdāntapatrikē dṛṣṭvā || 456 ||

asinā tattvamasi -

nā parajīvaprabhēdinā |

vidyāraṇyamahāra -

ṇyamakṣōbhyamuniracchinat | |

bālyasnēhādyapura -

skārānniṣpakṣapātaḥ san |

iti rājasabhāṃ prati sa
pratipatram dēśikō vyalikhat || 457 ||

vidyāraṇyō'marṣā -
tpuruṣamukhēṇābabhāṣē tam |
śatadūṣaṇīm tvamadya
prēṣaya khaṇḍiṣyatē nimiṣāt || 458 ||

guruṇā sadyaḥ prahitāṃ
vidōṣagandhāmudīkṣya tām sa yatī |
kamapī cakāram vyartham
matvā taṃ cihnayāmāsa || 459 ||

varṇayati sma gurusta -
t jñātvā casya praśasyamarthagāṇam |
vīkṣya cakārasamarthana -
matha yativaryō'pi nirmamō jātaḥ || 460 ||

vandyā na śaṭhajidādyā -
stēṣāṃ granthāśca na pramāṇamiti |
kaṭu dūṣayatō gururā -
ḍacakhaṇḍadgaudapaṇḍitānvādaiḥ || 461 ||

bahudhā vidāya vādam
prathāsaḥiṣṇustu kṛṣṇamiśrākhyāḥ |
vijitō rūpakamēkaṃ
prabōdhacandrōdayākhyamadadarśat || 462 ||

saṅkalpasūryapūrvō -
dayābhidhēyaṃ vidhāya sudhīḥ |

sadyaḥ kiñcana rūpaka -

madīdṛśatsō'pi vismitō'gacchat || 463 ||

ḍiṇḍimamajayattādrśa -

mavēkṣya tasyāpi rāghavābhyudayam |

vismāyayati smainaṃ

sadyō'tha vidhāya yādavābhyudayam || 464 ||

dākṣiṇadivyaḥkṣētrā -

nyāsēvitumēṣa nirgatō bhaktyā |

satyagiriśrīgōṣṭhī -

puramadhurādīni vīkṣya sētumagāt || 465 ||

bālārkakiraṇamasṛṇaṃ

salilāśayamārya ālōkya |

analamayaraghuvaraśara -

jvālājālākulaṃ kilākalayat || 466 ||

tvaṅgattaraṅgavargā -

ghātaṃ dṛṣṭvā gururmēnē |

itthaṃ raghupatidūtai -

rgaṅḍōpalapātanaṃ viracitamiti || 467 ||

niyataṃ nīcā vīcaya

āśritalōkāya vitarītum |

vṛjīnanirāsanapaṭunā

jalanidhinā sṛjyamānanīlapaṭāḥ || 468 ||

upahāramarpayitvā

sādaramāryaḥ samudrarājāya |

gāḍhāṃ bhaktiṃ rāmē

vahanpayō'sāvavāgāḍha || 469 ||

abhivandya darbhaśayanē

rāmaṃ tālīdaḷaśyāmam |

śrīdhanvikṣētragatō

gōdāṃ natvā stutiṃ cakrē || 470 ||

vaṭapatraśāyinaṃ ca

śrīmantaṃ viṣṇucittamapi natvā |

pūrṇāpatāmraparṇī -

tīrē kurukāpuraṃ prāpa || 471 ||

vakulābharaṇamavandata

vivēkamukulaṃ vikāsayitum |

akṛta kṛpayaupaniṣadaṃ

sāraṃ yaḥ sarvajanasulabham || 472 ||

tāmratīrapadavyā

tālīvanamarmarāvān śṛṇvan |

divyatamadēśanavakaṃ

gatvā cakrē harērnāmōvākam || 473 ||

natvā bhaktyā śrīmā -

nanantaśayanaṃ ca padmanābhamatha |

cōlēṣu kumbhaghōṇa -

prabhṛtīngatvā yayau kāñcīm || 474 ||

mantrakalākuśalaḥ kila

gurumāha smāhituṇḍikaḥ kaścit |

māṃ jayatu sarvatantra -

svatantratā yujyatē hi bhavata iti || 475 ||

atinirbandhāddharigrha -

valmīkōpāntamāśritya |

rēkhāḥ sapta purastā -

tkṛtvā sarpānprahiṇviti jagāda || 476 ||

unnatakuñcitadakṣiṇa -

savyapadaḥ klṛptasaṅgītam |

raudrān sa kādravēyā -

nvyadrāvayadāryamuddiśya || 477 ||

tattadrēkhōpāntaṃ

prāpya yathāśakti viśrāntē |

uragagaṇē rōṣēṇā -

muñcadahiṃ śaṅkhapālakaṃ nāma || 478 ||

asakṛtsṛkvalihābhyāṃ

rasanābhyāṃ vidyudābhābhyāṃ |

rōṣaṇa āstīrṇaphaṇā -

phūtkaṇābhyāṃ ca bhīṣaṇō niragāt || 479 ||

bahurēkhīmapi tīrtvā

paryantatalasprśaṃ tamaśrāntam |

agrāhayadugrāhiṃ

stōtraprāptēna vainatēyēna || 480 ||

uḍḍīnē'ṇḍajarājē

tunḍēnādāya caṇḍakuṇḍalinam |

khaṇḍitamānupāṇḍityō

daṇḍavadācāryapādayōrapatat || 481 ||

jīvananidānāmanupama -

mahimanmama śaṅkhapālakaṃ dēhi |

dīnē janē dayasvē -

tyākrandandēśikaṃ sa ārthayata || 482 ||

viracayya garuḍadaṇḍaka -

matha tatprītēna garuḍēna |

dayayādāpayaduragaṃ

vinatāya gururnarēndrāya || 483 ||

punarapyañjanaśailaṃ

gatvā vinivṛtya kutracinnagarē |

pākāsaukaryēṇā -

nāhārōśēta gururatha kadācit || 484 ||

āpaṇikō'bhyētyābhaṇa -

dāryaṃ vipaṇau sitō hayaścarati |

nūnaṃ sa hi bhāvatkaḥ

padapaṅktyā prāpitō'smi yadihāham || 485 ||

lavaṇaṃ lēḍhi kuḷutthaṃ

kabalīkurutē tṛṇēḍhi caṇakaṃ ca |

arvantaṃ carvantaṃ

sarvaṃ taṃ tē nivartayasvēti || 486 ||

śrutvā kṣaṇaṃ vilakṣa -

stīkṣṇadhiyā samyagēkṣya niraṇaiṣīt |

vipaṇimavikṣallakṣmī -

hayavadanō mē valarkṣahayarūpī || 487 ||

kṣīramupāhara kiñci -

tsa nivartyētēti cōditō'tha vaṇik |

cakrē tathā hayamukhaṃ

santarpya guruḥ saśiṣyō'pāt || 488 ||

nirvarṇyānarvāṇaṃ

vipaṇiṃ nirvāṇamāpadāpaṇikaḥ |

carvitasēṣē nikhilē

kanakamayē kām daśāmiti na jānē || 489 ||

śrīraṅgaṃ gururagama -

ttatra śrīvaiṣṇavā bahavaḥ |

nānādēśyā dēśika -

mitthaṃ vijñāpayāmāsuḥ || 490 ||

anudinamanusandhātuṃ

rasatastrayyantasiddhāntam |

asmatprajñānuguṇa -

prabandharūpaṃ vidhēhīti || 491 ||

paṭhatāṃ nissandēhaṃ

duhānamānandasandōham |

tattvatrayacuḷakādima -

rahasyajālaṃ sa līlayā cakrē || 492 ||

śrutilakṣmasu naipuṇyā -

dvairāgyācchrīvibhutvanirvahaṇāt |

vyāsastasya sutō vā

tātō vētyāmṛśanti yaṃ dhīrāḥ || 493 ||

sārasvatasārajñāḥ

prabandhumāryaḥ samujjihīta yadi |

bhāratalēkhakavēgā

api śiṣyā lēkhanāya nālamahō || 494 ||

sarasānnimiṣagrathitā -

n granthānālōkya hṛdayikā vibudhāḥ |

manditavēgā gacchati

paṅgūramarāpagēti niścikyuḥ || 495 ||

kavayantyanyē kavayaḥ

kavitāṃ kavitārkikēśvarē'nyādrk |

kākāḥ khamuccarantē

kiṃ tē vinatāsutāyēran || 496 ||

bhāgavatabhāgadhēyaṃ

mūrtam bhaktirviraktirvā |

bhūyaścāvirbhūtō

bhagavānśrībhāṣyakārō vā || 497 ||

vyāsapatañjalijaimini -

gautamamukhyāḥ kimēkarūpēṇa |

ataniṣuravataramadyē -

tyūhāmāsustamakhilajanāḥ || 498 ||

chātrajanabaddhajaitra -

dhvajapaṭapavanāvadhūnanēnēva |

tannāmaśravaṇēna

prativādijanā akampiṣata || 499 ||

yasmādasmādabibhayu -

rakhilāḥ kavayaśca tār̥kikāśca tataḥ |

kavitār̥kikasimha iti

prathitaṃ birudaṃ gururlēbhē || 500 ||

raṅgapatidattavēdā -

ntācāryākhyāṃ kṛtār̥thayatā |

śiṣyāstriṃśadvāraṃ

śrībhāṣyaṃ śrāvitā guruṇā || 501 ||

saṃmānananirapēkṣō

vaibhavamapi gūhamānaḥ svam |

bhūyasi vibhavē'pyabhava -

dvinayanikāya iva dhṛtakāyaḥ || 502 ||

śamadamasauśīlyādyai -

rguṇamaṇibhiḥ sāgarāyitō hi guruḥ |

āścaryāddinacaryāṃ

tasya hi santō bruvantīttham || 503 ||

rātrēryāmē turyē

prabudhya caraṇau viśōdhya cācamya |

pārampariṃ guruṇā -

masmār̥ṣīdādarādāryaḥ || 504 ||

hr̥tpuṇḍarīkamadhyē

dhyātvāsau puṇḍarīkākṣam |

paktrimabhaktiścitraiḥ

stōtrairatanōttadānanōllāsam || 505 ||

smāraṃsmāramapāraṃ

karuṇārasapūramadasīyam |

sadṛśaṃ vastu vilōkitu -

mutka ivāvāpa kāvērīm || 506 ||

cakrē radaśuddhyādika -

māryaḥ sa yathāsmṛtividānam |

aghamarṣiṇīratha ṛca -

stāratarāṃ sampaṭhansasnau || 507 ||

śuddhavaśanōrdhvapuṇḍraḥ

pavitrapāṇirvidhāya sandhyādi |

āpādacūḍamanama -

cchrīmantāṃ raṅganāthamatha || 508 ||

svārādhyāṃ ca hayānana -

mānamyaupāsanamakārṣīt |

śiṣyēbhyaḥ prītyārtā -

nśrībhāṣyādērupadidēśa || 509 ||

bhagavadguṇagaṇavarṇana -

parāyaṇaḥ sādhubhirdattān |

ēkāhnadēhayātrā -

mātrānatha taṇḍulānupādatta || 510 ||

pūṣaṇi yajuṣārciṣmati

kṛtvā mādhyāhnikāṃ karma |

sāttvikapadārthajātai -

rhayānanārādhanamatānīt || 511 ||

nirvartitapañcamahā -

yajñō hr̥dyairagastyasākādyaiḥ |

atithīnantaryāmiṇa -

mapī ca gurustarpayāmāsa tē || 512 ||

madhuramadhuraṃ śaṭharipō -

rgāthāsārāmburāśimavagāhya |

bhagavadguṇagaṇamauktika -

maṇisaṅgrahaṇapravaṇa āsīt || 513 ||

paurāṇikāni bhagava -

ttattvānyapyaitihāsikāni guruḥ |

śiṣyēbhyaḥ samupadiśa -

nnāsāyamayāpayaddivasam || 514 ||

sāyāhani viracayyā -

nuṣṭhānamathābhigamya hayavaktram |

sa cakāra yōganidrāṃ

śuddhē śayanē dvayānusandhāyī || 515 ||

yatipatimatasātkṛtamati -

māryaṃ hyācāryaguṇapūrṇam |

tattvabubhutsākutukā -

dbahavaḥ śiṣyā asīśriyanbhaktyā || 516 ||

tēṣvapi varadō nāmnā

tasmādēvāptapañcasamskāraḥ |

ṣaḍdarśanīm sumēdhā

gurubhaktō līlayādhijagē || 517 ||

durjayamajayadvādina -

miti santōṣēṇa vēṅkaṭēśaguruḥ |

yasmai birudatvēna

svātantryaṃ brahmatantrē'dāt || 518 ||

yaḥ sarvasāravēdī

viraktibhūmnā tu saṃnyasya |

pāramparyāvardhaya -

danaghaṃ yatirājasacchāstram || 519 ||

gūḍhāśayayatiparibr̥ḍha -

siddhāntavivēcakēna yēna kṛtaḥ |

vēdāntakaustubha iti

hyādarśō darśanārthānām || 520 ||

āścaryacaryamāryaṃ

ḍṛṣṭvā bhāṣyārthamadhigantum |

uttaravīthyāvasathō

lōkācāryō'pi śīśrāya || 521 ||

āhvanvādāya guruṃ

yatirājamatāvalambinaḥ kēcit |

prahvastvāryō naiccha -

tsiddhāntasthaiḥ samaṃ vādam || 522 ||

alpajñavipralambhaka

ēṣa na śāstrārthatattvajñāḥ |

nōttiṣṭhatē'tibhīru -

rvādāyēti vyadūduṣannētē || 523 ||

tē dvāri pādarakṣāṃ

vaibhavamasahiṣṇavō'badhnan |

tāṃ vīkṣya nirvikārō

gururagrṇātpadyamēkamitthamahō || 524 ||

karmāvalambinaḥ

kēcit kēcijñānāvalambinaḥ |

vayaṃ tu haridāsānāṃ

pādarakṣāvalambinaḥ | |

śrutyantadēśikē'smi -

nnīsamya tē'nyādrśiṃ śāntim |

bhītāstatpadakamalē

praṇēmuraparādhasāntyartham || 525 ||

dēvō varadō dēśika -

mavadaddayayā kadācana svapnē |

buddhyā viśuddhayā tē

paripaktrimayā viraktyā ca || 526 ||

prīyē pradadē putraṃ

prakāśamānaṃ madaṃśēna |

jītakāma kāmamēnaṃ

mama kāmaṃ pūrayasvēti || 527 ||

garbhādhānānugūṇaṃ

samayaṃ bahudhā parīkṣya gururājah |

varadādēśavaśēna

kṣaṇamātmānaṃ yuvānamabhimēnē || 528 ||

aṣṭācatvāriṃśē

nalavarṣē nabhasi rōhiṇyām |

ātmaja udiyāya gurō -

rudayagirērbālasūrya iva || 529 ||

varadō nāmnā tanayaḥ

pariṣkṛtō jātakarmādyaiḥ |

vavṛdhē dvivarṣadēśya -

stātānandēna samamēva || 530 ||

śrīvaiṣṇavā vṛtā api

janakaśrāddhaṃ cikīrṣuṇā guruṇā |

matsaribhiḥ pratiruddhā -

statsamayē bhuñjatē sma gṛha ēva || 531 ||

bhagavaccaraṇāmbī

vēdāntagurustu niścintaḥ |

nirvartitamādhyandina -

niyamaḥ piṭṛkāryamārabhata || 532 ||

varadaṃ hayavadanaṃ cā -

vāhya stutvā havirdattvā |

pratisīrāntarītō'sau

piṭṛsūktaṃ śraddhayā hyajapīt || 533 ||

antaryāmitayā yau

vipramukhāddhavyamagrahīṣātām |

tau kila varadahayāsyau

sākṣād gurudattahavyamāśnītām || 534 ||

viṣvaṇanaṃ śrutvārya -

str̥ptaḥ śrāddhāvasānē'sau |

bhōjanapātrē kīrṇāṃ

hayamukhaḥlālamadātpatnyāḥ || 535 ||

vāñchiṣyāmi yadāhaṃ

dēhi tadētyanvaśācca tāmāryaḥ |

ajñātaṃ hi pitṛbhyā -

mapibattāṃ bālakō varadaḥ || 536 ||

upaviṣṭa iṣṭapaṅktau

lālā naṣṭēti vijñāya |

āryō'vādīdasyā -

bhijanaḥ kila nāśnuvīta vṛddhimiti || 537 ||

jājvalyamānavapuṣau

varadahayāsyau bahirgatvā |

spaṣṭamasūyāviṣṭai -

rdṛṣṭau sadyastirō'dhattām || 538 ||

śrāddhē nimantritāsta -

tpratirōddhāraśca vismērāḥ |

bhaktyā dēśikamanama -

nbrahmavidapacārataścakitāḥ || 539 ||

ātmajamupanīya guruḥ

śāstrānyadhyāpayāmāsa |

pitaraṃ varadācāryō -

'pyanukurvāṇō guṇōjjvalō vavṛdhē || 540 ||

sāratamayuktinicitā -

dhikaraṇacintāmaṇipramukhān |

granthānvidhāya varadā -

cāryō'pyatanīnmudaṃ viduṣām || 541 ||

udvōdhumanā varṇī

kaścidayācad guruṃ vittam |

yāca prabhumētamiti

prōtsāhyāsūyubhiḥ prahitaḥ || 542 ||

āśritarakṣaṇadakṣiṇa

āryōpyanvīkṣya varṇinaṃ sadayam |

abhilaṣitaṃ pūrayituṃ

śrīstutimanusandadhāti sma || 543 ||

stutisuhitā'rṇavaduhitā

svarṇānyantarhitā'varṣīt |

khaṇḍāniva caṇḍāṃśō -

stvaṣṭuṣṭaṅkēna khaṇḍyamānasya || 544 ||

sarvaṃ svīkurviti gu -

rvādēśātpūrṇakāmatāṃ varṇī |

abhajaccaraṇāmbhōjaṃ

virōdhivargō'pi dēśikēndrasya || 545 ||

raṅgēśājñā bhuṅkṣvē -

tyēkādaśyāṃ vratasya bhaṅgāya |

guravē tvasūyuvaśagō
dadhyōdanamarcakō'datta || 546 ||

bhinnaḥ śrutismṛtibhyā -
mabhūtapūrvō vibhōryadi nidēśaḥ |
yuktamiti gurugṛhītaṃ
harirāviśyārcakaṃ svayaṃ jagṛhē || 547 ||

ajñōpajñaṃ cēṣṭita -
mētannāsmākamājñēti |
aśiṣacca dhīramāryaṃ
ramāsakhō bhaktavātsalyāt || 548 ||

tasyōpādānaratē -
rvairāgyaparīkṣaṇāya tadā |
sauvarṇakhaṇḍamaṇḍita -
taṇḍulamuṣṭīrdaduḥ kēcit || 549 ||

vīkṣyādrṣṭasuvarṇā
suvarṇakhaṇḍāni gurupatnī |
kimidamiti śaṅkamānā
patyē vijñāpayāmāsa || 550 ||

prakṣipyā sa tu bahiṣṭā -
llōṣṭavadakhilāni hēmaśakalāni |
svayamēva taṇḍulānāṃ
tadādi pariśōdhanāṃ cakrē || 551 ||

hastēnāpyasprṣṭvā
yaṣṭyā niṣkāsitē svarṇē |

arpayitāraḥ sarvē

vyasmēṣata vīkṣya vairāgyam || 552 ||

kaścitkaviḥ saśiṣyō

nāmnā kila ramyajāmātā |

raṅgēśasya sthānika -

vargē gōṣṭhyāmvivadaddhyēvam || 553 ||

ślōkānsahasramasyāṃ

rajanau yō vā kavistanutē |

kavitārkkikasimhatvaṃ

sō'rhati labdhum na cānya iti || 554 ||

sa kavirharipadakamaṃ

gururvīnītastu pādukāṃ hi harēḥ |

adhikṛtya pratyēkaṃ

pratijajñātē sahasrapadyakṛtim || 555 ||

pañcaśatīṃ padyānā -

matanōtsa kavirmahāprayāsēna |

niścintaṃ hi nidadrau

dhyātvā śrīsaṃ yathāpuraṃ sa guruḥ || 556 ||

śiṣyasvarūpadhārī

hayānanō'vōcadardharātrē'mum |

yuktā kiṃ nidrā tē

padyasahasraṃ pratijñāya || 557 ||

śrutvā tat śiṣyadhiyā

gururapi taṃ vacmi vilikhēti |

uktvā padyasahasraṃ

sahṛdayahṛdayaṅgamaṃ vyadhita || 558 ||

tēna kavinā'tha mīlītō

gōṣṭhyāṃ sa hayānanānukṛtarūpam |

āhūya śiṣyamasiṣa -

ttvallikhitam granthamānayasvēti || 559 ||

niṣpiṣyamāṇapāṇiṃ

vacanaśravaṇēna taralākṣam |

granthaḥ kō? vyalikhatkaṃ

? kadēti cintākulaṃ tamālakṣya || 560 ||

hayamukhalīlēti guru -

rjhaṭīti jñātvā punaśca tamavādīt |

pūjāpēṭakamadhyē

jāgartyānīyatāṃ prabandha iti || 561 ||

ānīya taṃ sahasra

ślōkīṃ śiṣyē'tha paṭhitavati |

ahvāsata kavitārka -

siṃhēti guruṃ samē sabhāstārāḥ || 562 ||

taṃ kavimatīrṇasandhaṃ

hrīṇam pādūsahasramālōkya |

dayamānamānasō'sau

vinayavinamrō gururavādīt || 563 ||

sūtē sūkarayuva -

tiḥ sutaśatamatyantadurbhagaṃ jhaṭīti |

kariṇī cirāya sūtē

sakalamahīpālālitaṃ kalabham | |

kavitārkikakēsariṇō

vinayaṃ saurabhyamiva hēmnaḥ |

anubhūya tatpadābja -

pravaṇō'bhūdramyajāmātā || 564 ||

matyā'tha yuktimatyā -

'nanvitaśabdānsusādhu saṅgamayan |

granthaṃ guruḥ samasyā -

sahasranāmānamātēnē || 565 ||

nānānataḥ (36000) granthai -

rlōkācāryasya tātapādēna |

ākhyātā vyākhyāikā

vakulābharaṇīyavāgvilāsasya || 566 ||

tāmālulōkayīṣatā

granthānayanāya vēṅkaṭeśēna |

prēṣitamavadacchiṣyaṃ

lōkācāryaḥ svaśiṣyanirbandhāt || 567 ||

gurukṛpayā hyadhigamyāḥ

siddhāntārthā viśeṣēṇa |

nirmaryādaṃ śāstraṃ

pustakapāṭhādadhigamaścēt || 568 ||

iti tadvāṇīm śrutvā

smitvā śrutyantadēśikō matyā |

paryacicintanmātula -

kathitāndravidāgamasya sārārthān || 569 ||

tēnē bṛhatīm vivṛtiṃ

svayamaparāṃ nigamaparimalākhyātām |

munivāhanabhōgādyāṃ

vyākhyāmākhyacca dēśikaḥ kutukāt || 570 ||

surabhāṣāyāṃ dravidō -

paniṣattātparyaratnālīm |

ārādhanakramādi -

granthānāmaṣṭakaṃ ca sa vitēnē || 571 ||

rājamahēndrapurasyā -

dhīsaḥ sarvajñasiṃhākhyah |

siddhāntārthaśravaṇē

kutukī prajighāya vaiṣṇavānguravē || 572 ||

samyakparīkṣya vṛttaṃ

śraddhāṃ bhaktiṃ ca śiṣyasya |

sa subhāṣitanīvyādi -

granthānkṛtvā vyabūbudhattattvam || 573 ||

tattvaṃ granthamukhātsa

jñātvā sarvajñasiṃhō'pi |

anudinamāryaṃ praṇamaṃ -

stacchāsanavaśya ēvāsīt || 574 ||

lakṣmaṇanāmācāryah

śibikāmāruhya śiṣyaparivītaḥ |

akhilairbirudaiḥ sākam

rathyāmārgēṇa samacarata || 575 ||

avalēpāttacchiṣyā

adhitiṣṭhantaṃ gṛhālindam |

apratyutthitikupitā -

ścakṛṣuḥ śrutyantadattadhiyamāryam || 576 ||

śrīraṅganātha punaḥ prathiṣṭhā kāṇḍaḥ

naikṣiṣyanyaparavā -

tkṣāmyētyanugamya cānamya |

pratighaviḡhātākāṅkṣī

gururagamatsatyamaṅgalagrāmam || 577 ||

śvitravicitraṃ gātraṃ

gōtraṃ putrēṇa parihīnam |

lakṣmaṇasūrērāsī -

tṣvāntaṃ ca nitāntatāntatāṃ yātam || 578 ||

patyurdainyanidānaṃ

dūnā dayitā vimṛṣya tamavōcat |

brahmavidaparādhātkila

vīpattiriyamāvayōruditā || 579 ||

aśrāvi viśvavandyō

nigamāntaguruḥ padā kṛṣṭaḥ |

yuṣṡmadyātrāyāmiti

sa ca sadyaḥ satyamaṅgalamagādyat || 580 ||

paricara nigamāntagurum
niścalabhaktirmayā sākam |
karuṇāpārāvārah
śrēyō nau saṃvidhāsyatē sa iti || 581 ||

itthaṃ pathyaṃ yuktima -
duktaṃ yuktaṃ viniścitya |
birudavihīnaḥ padbhyāṃ
priyayā saha satyamaṅgalamagacchat || 582 ||

patnyā sahānudivasaṃ
prapibansrīpādātīrthamāryasya |
tadgr̥ha ēvāvātsī -
dvatsaramēkaṃ hi lakṣmaṇācāryaḥ || 583 ||

patnīmantarvatnīm
vapurullāgha ca vīkṣya saṃhr̥ṣṭaḥ |
gurvanumatyā lakṣmaṇa -
sūriḥ svāṃ vāsabhūmimāsīdat || 584 ||

katipayadivasāpagamē
lēbhē putraṃ śubhē kālē |
tīrthaprabhāvajātaṃ
nāmnā ca tatāna tīrthaputra iti || 585 ||

sa vinā patnīputrau
raṅgapuraṃ chātramātraparivārah |
śrīraṅgēśvaraviraḥ
gururasahiṣṇuḥ kadācanāgacchat || 586 ||

kāvērītaṭamaṅṭapa -

madhitiṣṭhati raṅganāyakē kēcit |

puruṣā itthamavōca -

ndēvāgārādhikāriṇō gūḍham || 587 ||

atra tu vittaṃ hartuṃ

turagārūdhāḥ kila turuṣkāḥ |

paṭṭasabhṛtō'ṭṭahasitai -

rugrā adyōpayāntīti || 588 ||

śrutvaitadgarbhagrhaṃ

pidhāya bhītyādhikāriṇaḥ sarvē |

puratō maṅṭapamadhyē

viracayyārādhanābhinayam || 589 ||

saṅgrhya pēṭikāyāṃ

raṅgēsaṃ raṅganāyikāsahitam |

katipayaparijanasahitā

viviśustvaritā aranyānīm || 590 ||

harimanvasarallōkā -

cāryō vṛttāntamēnamavagamyā |

śrīraṅgapuramavikṣa -

nmuṅḍitaśīrasō hyatha mlēcchāḥ || 591 ||

ghōṭīkhourapuṭadhāṭī -

paṭuraṭanaiḥ paṭapaṭāyitasvāntāḥ |

kaṣṭaṃ kaṣṭaṃ śiṣṭāḥ

prāṇaparitrāṇatatparā abhavan || 592 ||

ānīlakambaladharā

gōpuravivarē nililyirē kēcit |

śvāsastambhanacaturā

abhyagamannambhasāmadhōbhāgān || 593 ||

vanamētyāvanamāpa -

nyavanajanēbhyaḥ palāyya jaṅghālāḥ |

dūrē tīramarukṣa -

nkāvēryāṃ kēcana nipatya || 594 ||

avakuṅṭhya śiraḥ śanakaiḥ

śmaśruṇi vidhāya kēcidatidhīrāḥ |

acaranpuratastēṣā -

malikē pāṇiṃ nidhāpayantastaiḥ || 595 ||

antastiraskariṇyā

dēvamadrṣṭvātha vēṅkaṭēśaguruḥ |

nirgantum cāśaktō -

'tiṣṭhaccintākulastatra || 596 ||

śārīrakabhāsyasya

vyākhyāṃ svakṛtāṃ sudarśanaḥ sūriḥ |

dattvā vyāsaparāśara -

nāmānau bālakau ca gurumūcē || 597 ||

adyaiva pūritō'yaṃ

granthō'parisōdhitastadamum |

saṃśōdhya prakhyāpaya

bālau tanayau ca rakṣēti || 598 ||

pātītabhāgavatānāṃ
yavanāsīnāmadhīnatāmētya |
sa kila sudarśanasūriḥ
kaṣṭhaṃ diṣṭāntamāpa tadā || 599 ||

granthaṃ kutracidāryaḥ
sikatīladēśē tirōdhāya |
mṛtavatparētamadhyē
śīśyē hā hanta bālayutaḥ || 600 ||

turagairāṭanaṃ paritō
racayantī yāvanī sēnā |
dhuryāñjahi vittaṃ hara
cōraya sudatīriti jagāda || 601 ||

sādhitasādīmanōratha -
naragandhagrāhisaindhavaśvāsaiḥ |
gatarakṣaṇaviśvāsā
viśvāsā hanta hanta narāḥ || 602 ||

dhārāgatamastiṣka -
pratyuptakarōṭīkhaṇḍadanturītā |
khaḍgalatā tauruṣkī
kārtāntī dantapañktiriva || 603 ||

trailōkyagrāsānōdita -
kalpāntakṛtāntadūtanībhāḥ |
rūkṣāsturuṣkayōdhā
aghnansādhūnyathākāmam || 604 ||

pāpiṣṭhēṣu turuṣkē -

ṣvatiśuṣkamanassu gatavatsu |

svīkṛtya granthamagā -

tsahabālaḥ satyamaṅgalaḥ bhūyaḥ || 605 ||

upanīyōbhau bālau

śāstrāṇyadhyāpya sarvāṇi |

bhāṣyaprakāśikāmapī

saṁśōdhya guruḥ prakāśayāmāsa || 606 ||

taskarahṛtasarvasvā

vipinē śrīraṅganētrnētāraḥ |

adhikāriṇō'dhikādhaya

āpurjyōtiṣpuraḥ kṛcchrāt || 607 ||

lōkāntaramāpannē

lōkācāryē jvarēṇa tadā |

kṛtvaurdhvadēhikaḥ tē

sundararājācalamavāpuḥ || 608 ||

sañcāraḥ racayitvā

kulaśēkharapālītēṣu dēsēṣu |

añjanabhūbhṛti raṅgī

kañcana kālaḥ sukhamuvāsa || 609 ||

gatvā yadugirimāryaḥ

kalyāṇīpāthasi snātvā |

nārāyaṇaḥ praṇamya

svīcakrē tīrthamālyādi || 610 ||

yatipatinilayē śrīmā -

nnavtvā śrībhāṣyakāracaraṇābjē |

ānandapāravaśyā -

nmuñcannaśrūṇyavartiṣṭa || 611 ||

sūktisudhāsaṅkṣālita -

kaluṣā santōṣitā caturvēdī |

śuddhōpavītakapaṭā -

dyaṃ parirēbhē'tivātsalyāt || 612 ||

śiṣyajanamānasatamaḥ

kardamamatidurdamaṃ ca śōṣayitum |

uditō haṃsō'sāviti

yatkāṣāyaṃ bravīti sandhyābham || 613 ||

āviśyārcakamuccai -

ryatipatirāryaṃ tamabhidadhāti sma |

siddhāntaṃ nirvōḍhā

bhavataḥ paratō bhavattanūja iti || 614 ||

mālyādyaiḥ saṃmānita

āryō hr̥ṣṭō'nvagr̥hṇīta |

varadācāryaṃ karuṇā -

masṛṇēna kaṭākṣapātēna || 615 ||

śaṭhajitprabandhatattvā -

nyadhigantaṃ dēśikasakāśē |

ārēbhē varadāryō

vivavrirē nigamaaparimalē yāni || 616 ||

anupakramamāṇānā -

mantēvasatāmathānyēśām |

bhāvamaṇṇcchadgururā -

ṭ vyajijñapanpraśrayāttē'mum || 617 ||

ācāryakamāyattaṃ

yatirājakaṭākṣatō bhavattanayē |

tasmādasmiṃstulya -

pratipattirnaiva yuktā naḥ || 618 ||

ayamadhigatya prathamam

prabandhatattvāni samnidhau bhavatām |

upadiśatu naḥ parastā -

diti kṛpayāryō'nugrhnātu || 619 ||

drṣṭvā pravṛttimēśam

yatirājamatānusāriṇīmāryaḥ |

aśiṣattanayam tōṣā -

ttēśam divyaprabandhamupadēṣṭum || 620 ||

praṇamanyadugirilakṣmī -

nārāyaṇabhāśyakārādīn |

kañcītkālam tatra

sthitvāgātsatyamaṅgalaṃ bhūyaḥ || 621 ||

āsthānastham raṅgiṇa -

mālakṣyāsthā phaliṣyati kadēti |

viracayyābhītistava -

matitarṣādambujākṣamārthayata || 622 ||

ciraviślēṣāsahanē

*krandati tarṣeṇa vēṅakateśagurau |
svāsthānē sthātumanā
abhavacchrīraṅganāthō'pi || 623 ||*

cēñjīrājō gōpaṇa -

*nāmā śrīvāsasēvāyai |
añjanaśailaṃ gatvā
raṅgēśaṃ vīkṣya vismayamavāpa || 624 ||*

kasmādraṅgēśaḥ svaṃ

*sthānaṃ tyaktvā'tra vasatīti |
viśayākulāya tasmai
vyajijñapaṃstatravāsinaḥ sarvam || 625 ||*

vṛttaṃ śrutvā raṅgā -

*sthānē taṃ sthāpayitukāmaḥ |
bahusēnābhiḥ sākaṃ
raṅgēśaṃ cēñjīrājyamāninyē || 626 ||*

cēñjīsthasiṃhapuryāṃ

*ramyaṃ harmya sa nirmāya |
kṛtvā saraśca saraṃ
raṅgēsārādhanam cakrē || 627 ||*

mlēcchāstu raṅganagarīṃ

*turaṅganagarīṃ vidhāya janān |
vidrāvya grāmāntara -
mapyākramyākutōbhayā ūṣuḥ || 628 ||*

siṃhō nāmnā raṅgē -

śasya pratyantapālakaḥ kaścit |

saṃviditagōpaṇārya -

vyavasāyō mlēcchanāyakamuvāca || 629 ||

atratyavṛttavēdī

sēnānīścēdahaṃ bhavatē |

vittam bahu hr̥tvā ta -

ddatvā tr̥ptim̐ vidhāsyā iti || 630 ||

abhyupagacchati tucchē

mlēcchē sēnāpatitvamētasya |

viśvāsārtham̐ sō'rtham̐

hr̥tavānniḥ śvasya viśvasya || 631 ||

svādhīnīkṛtayavana -

ścēñjīpatayē lilēkha patramasau |

abhiṣēṇanakālam̐ mē

likhata sahāyō bhavēyamiti || 632 ||

kālavilambāsahanaḥ

pratipatram̐ gōpaṇō vilikhya rayāt |

sēnābhirbṛhatībhī

raṅgamavāpadyathākālam || 633 ||

śiṣṭamanaśśalyānā -

mahibhayavārtānabhijñānām |

yavanānāmupaśalyē

hr̥dayam̐ madyairamōhayatsiṃhaḥ || 634 ||

svairantaraṅgapuruṣaiḥ

svairam raṅgēśagōpurāṇi tadā |

udghāṭhya prāvīṣa -

danīkasahitaṃ ca gōpaṇāryamasau || 635 ||

yuddhanibaddhaśraddhā

yavanā buddhvā ripūṃśca saṃnaddhān |

aṭṭahasitōdbhaṭāstē

sapaṭṭasā raṅgapaṭṭaṇānniraguḥ || 636 ||

turagārūdhā ripubhī

ruddhadvārāḥ samunmiṣadrōṣāḥ |

uragā mantrahatā iva

nāvindansvairasañcāram || 637 ||

rāvitasāṅgarabhērī -

ghōrāhatibhirbhayaṅkarā samitiḥ |

drṣṭaiḥ prāptairyavanā -

nīkaiḥ sākaṃ navā navā vavṛdhē || 638 ||

āyudhapālīvidaḷita -

gaḷanālēbhyō gaḷadbhirastraughaiḥ |

turagakhurōtthā dhūlī

vardhitasurakautukamaśāmyat || 639 ||

kāṇḍairbhiṇḍīpālai -

rdaṇḍaiśca turuṣkanāyakāṃścaṇḍān |

kuṇṭhīcakrurgōpaṇa

sēnānāsīracāriṇō yōdhāḥ || 640 ||

atata sa śaṅkhādhmānaṃ

vitatayaśaskō'tha gōpaṇō muditaḥ |

pratiravamukharitagōpura -

vivarā nagarī tamabhyanandadiva || 641 ||

nijabalamunmūlitabala -

mākarṇya tathaiva gōpaṇaṃ jayinam |

bālāḥ palitā lalanā

akhilā yavanāḥ palāyiṣata || 642 ||

ānīya kāndiśīkā -

npaurānādr̥tya dhanadhānyaiḥ |

svāni svāni yathāsukha -

mōkāṃsyāvāsayāmāsa || 643 ||

āmnāyamānanānā -

mnāyaiḥ śāntaiḥ kṛpāmbudhibhiḥ |

viprairvidhānadakṣai -

rvidhāpya pārāyaṇaṃ trayyāḥ || 644 ||

santarpya havyaavāhaṃ

nānāvidhamantrapūtābhiḥ |

adbhiraghaughaghñibhiḥ

sarvaṃ samprōkṣayāmāsa || 645 ||

saṃmṛṣṭalīptakuṭṭima -

māsthāpitapūrṇakalaśīkam |

kālāgarughumughumitaṃ

bhavanaṃ śrīraṅgaśāyinaḥ śuśubhē || 646 ||

svayamēva gōpaṇāryō

gatvā cēñjīm sahākhilairbirudaiḥ |

ānīya raṅganāthaṃ

tasyāsthānē pratiṣṭhitaṃ cakrē || 647 ||

samprōkṣaṇaṃ yathāvidhi

kṛtvā nānōtsavānpravartya vibhōḥ |

kañcitkālaṃ tatra

sthitvā svapuraṃ sa gōpaṇāryō'gāt || 648 ||

śrutyantadēśikō'muṃ

śrutvā vṛttāntamadbhutaṃ tṛptaḥ |

jhaṭiti kuṭumbasamētō

raṅgapurīmādarādāpa || 649 ||

cirakānakṣitārthapū -

raṇamāśīrbhīrgōpaṇāryamabhinandya |

tatraiva sēvamānō

raṅgēśaṃ dēśikō'vātsīt || 650 ||

antardhyātahayānana -

caraṇābjagalanmarandadēśīyaiḥ |

tattvārthōpanyāsai -

stanvati śiṣyapramōdamācāryē || 651 ||

āgatya citrakūṭā -

tpuruṣamukhēṇābravīddhi gaṇikaikā |

pramukhāstu citrakūṭē

kalahāyantē parasparamamarṣāt || 652 ||

prabalō narapālaścē -
davalambō labhyatē kaścit |
suśakā bhavētpratiṣṭhā
tatra hi gōvindarājasya || 653 ||

tadupaśrutya śrutya -
ntāryō'pi nitāntatrptamanāḥ |
śiṣyaiḥ sākamagaccha -
ccēñjīpatinā ca gōpaṇāryeṇa || 654 ||

gōvindarājamāryō
nirantarāyaṃ tadāsthānē |
āsthāpya sapramōdaṃ
maṅgaḷamāśāsya raṅgapuramāpa || 655 ||

adhyayanōtsavasamayē
katicana sambhūya kumatayaḥ prōcuḥ |
dēvāgārē'dhikṛtā -
n kuyuktivādēna saṃmōhya || 656 ||

aprāmāṇikatamamida -
madhyayanaṃ drāviḍaprabandhānām |
śaṭhajitprabhṛtīnāmapi
vīgrahapūjā na yuktēti || 657 ||

nātra tu darśayitārō
yāvacchrīvaiṣṇavāḥ pramāṇāni |
divyaprabandhapāṭhā -
dīni niṣēdhyāni tāvaditi || 658 ||

adhikāriṇō'pi mattā

matvā yuktaṃ taduktamatha |

niṣiḥidhuradhyayanōtsava -

mahaha tadā raṅgaśāyinō bhavanē || 659 ||

adhyayanōtsavabaddha

śraddhō vṛddhānpurōdhāya |

raṅgēśvaraparivārō

vēdāntagurōrupāntamētyōcē || 660 ||

bhagavadrāmānujamuni -

siddhāntasthāpakē bhavati |

bhāsvati bhavati yadītthaṃ

vighnaḥ satsampradāyasya || 661 ||

nirdhārayitā kō vā

dharāṇau siddhāntayāthārthyam |

tadbhagavandēhyabhayaṃ

pravartayasvōtsavaṃ ca nirvighnam || 662 ||

sadyaḥ saśiṣya āryō

raṅgēśanivēśamāviśya |

sākamadhikāribhistā -

nvādāyākārayāmāsa || 663 ||

vēdāntāryāgamaṃ

jñātvā durvādinaḥ sanirvēdam |

kṣudrābhicāratastaṃ

mūkīkṛtyārabhanta vākkalahaṃ || 664 ||

tajjñātvāryō manasā

dvayamanusandhāya mantramuccārya |

kṣudraṃ niḡṛhya taiḥ saha

nirargaḷaṃ vādamārēbhē || 665 ||

vādē guruṇā vijitāḥ

svayamēva kṣudrabādhitāḥ khinnāḥ |

śaraṇīcakruḥ karuṇā -

varuṇāvāsasya tasya caraṇābjam || 666 ||

gururāḍapi śaraṇāgata -

santrāṇaparāyaṇastēṣām |

abhayamadādapasārya

kṣudrabalōtthāṃ ca tadbādhām || 667 ||

vādigāṇavriyamāṇa -

svakacaraṇāruṇasarōjātaḥ |

uccairvēṅkaṭanāthaḥ

saṃsadyadhikāriṇō'nvaśādittham || 668 ||

vādaḥ kārayitavyō

yadīha durvādīnaḥ samāyānti |

itthaṃ mahōtsavasya

pratiṣēdhō mā kadācid bhūt || 669 ||

ityājñāpya śilāyāṃ

śāsanamētadvilēkhya tadā |

saṃstūyamāna āryai -

rniṣpratyūhaṃ mahōtsavamakārṣīt || 670 ||

ēkīkṛtya hitārthā -

n kīrṇānnānāvidhēṣu vēdēṣu |

akhilōjjīvanahētō -

rlalitaṃ granthaṃ vidhātumaicchadatha || 671 ||

dvātriṃśatā'dhikārai -

rvaikuṅṭhasyēva sōpānaiḥ |

upaśōbhitatamamatanō -

tprabandhamēkaṃ rahasyasārayutam || 672 ||

yaṃ dr̥ṣṭvā vismērā -

strivarganirapēkṣatām yantaḥ |

turyapumarthasthairyaṃ

mumukṣavō'dhyakṣayanti sānandam || 673 ||

uttarituṃ bhavasāgara -

mupāyamanavāpya khidyamānānām |

sētūbhavanvimuktē -

rhr̥dyāṃ padyāṃ nivēdya yō bhāti || 674 ||

kuhanānidānanānā -

matanīrasatāmanāyāsam |

saṃvēdya tattvabōdhaṃ

kō'nyō granthō vitanvīta || 675 ||

kaluṣāyā dhiṣaṇāyāḥ

kaṣaṇaṃ katakēna karṣaṇaṃ tamasaḥ |

bōdharavēraudayikī

sandhyā bhavakānanasya tu kuṭhāraḥ || 676 ||

nityārinyakkārī

daityārikṛpāmburāśirākēśaḥ |

granthō hṛdi yasyāstē

tasyāstē karagatā muktiḥ || 677 ||

tasmingranthē'ñkurataḥ

śaṅkātaṅkasya nirhṛtayē |

vitatāna sārādīpaṃ

virōdhaparihāramapyāryaḥ || 678 ||

śilpī kaścidavōca -

cchilpajñaṃ māṃ vijayasē cēt |

yuktam bhavitā bhavataḥ

svātantryaṃ sarvatantrēṣu || 679 ||

tvannirdiṣṭāṃ pratikṛti -

madhunā lōhēna racayāmi |

ucitaṃ pīṭhaṃ kṛtvā

tāṃ tasminsthāpayēti gururūcē || 680 ||

bhavatātmapatibimbaṃ

kriyatāmiti śilpinā kathitē |

paryālulōcadāryaḥ

katamāvasthaṃ vapurvidhēyamiti || 681 ||

ādiśadāryaṃ hi tadā

raṅgēśaḥ kañcidāviśya |

tanu tava bimbaṃ ramyaṃ

śrīkōśajñānamudrābhyām || 682 ||

ākarnyāryaḥ paramā -
nugraha iti śāsanam praśasya tadā |
kṛtvā ramyāṃ pratikṛti -
madarśayacchilpinē tasmai || 683 ||

śilpī yathāpratijñam
kiñcitpīṭham vidhāya rayāt |
āryasya pratibimbam
tasminsandhātumārēbhē || 684 ||

pīṭhē samyagasamhita -
matha bimbam vīkṣya śilpī saḥ |
pratikṛtidōṣabhrāntyā -
'takṣṇōttasyāḥ padābjamāyudhataḥ || 685 ||

āryasyāsr̥gasusruva -
dahaha tadānīm padāravindēna |
tatrasthā madhyasthā
dṛṣṭvā rudhiraṃ viśiṣmiyirē || 686 ||

bimbam sulakṣaṇamidam
tatra mahātmā'yamāviṣṭaḥ |
pīṭhasyaiva tu dōṣā -
dayamupajātō viśaṃvādaḥ || 687 ||

ittham kalakala uditē
śilpini lajjāvanamramukhē |
pīṭham saṃśōdhya guru -
rbimbam svayamēva tatra samadhata || 688 ||

dr̥ṣṭvā gurunaipuṇyaṃ
sabhyēṣu ślāghamānēṣu |
śilpārthasāranāma -
prabandhamapi dēśikaścakrē || 689 ||

bhagnōgrāgraha āryā -
nugrahaḥētōrnanāma taṃ kāruḥ |
tasyārīrādhayaṣayā
varadācāryēṇa vīgrahō'grāhi || 690 ||

nārāyaṇakarūṇārāsa -
dhārāparivāhaparipākē |
avatārē kartavyā -
nyakhilānyāryō'carīkārīt || 691 ||

śiṣyānvinīya śataśa -
stadvānyupadiśya gūḍhāni |
śrīmadrāmānujamuni -
siddhāntē'vīṛḍhacchraddhām || 692 ||

vyadhvaṃ nirdhūya tathā
muktēḥ padaviṃ nirūpya ramaṇīyām |
śrīnāyakacaraṇāmbuja -
rasikānāmātatāna santōṣam || 693 ||

sa saharṣaṃ nirakārṣī -
dutkarṣaṃ naḷinanayanasya |
nīgamānuvartinānā -
nītyākṛtibhiḥ kṛtī kṛtibhiḥ || 694 ||

udagādudayāgācchrī -

nīgamāntagurōrapūrvabōdhēnduḥ |

akṣaya āntaratimirā -

paharō vikalaṅkalavagandhaḥ || 695 ||

viracayya dṛḍhāṃ bhaktim

pramāṇatattvānusārisadyuktim |

ēkaikāṃ yatsūktim

pītvā dhīrā bhajanti tāṃ muktim || 696 ||

sūktisudhārasadhārā

prasabhaṃ sampūrya mānasaṃ sudhiyām |

viṣayaiḥ kṛṣṭaṃ virajī -

kurutē tāpatrayim ca yāpayati || 697 ||

tatrāṅkūrati lalitā

nāthapadāmbhōjabhaktilatā |

yādṛcchikasukṛtalavō -

paghnā yā kalpatē phalāya satē || 698 ||

dhīrā baddhaśraddhāḥ

śuddhim buddhbā svasiddhāntē |

iti vijñāya prājñō

lakṣmīśājñāmanuṣṭhitāṃ jajñē || 699 ||

itthaṃ śrīnidhighaṅṭā

śrīvāsājñānuvartanōtkhaṅṭhā |

dvyadhikaśatahāyanim sa -

dgurukulatilakākṛtirvyalasat || 700 ||

saumyābdē kārtikyāṃ

rākāyāmahni saumyasya |

saumyaḥ śrīmān ramyaṃ

padamagamattatprapattṛbhirgamyam || 701 ||

paryaṅkē navaratnahāṭakamayē śrīnāthamārādhayan

divyakṣētragatāśca tatpratikṛtīrutkastathā sēvitum |

sō'yaṃ viśvajānīnasaukhyaracanākautūhalād bhūyasī -

ṣvarcāsu pratibimbitō jagadaghaṃ dhūnvansamindhē'dhunā || 702 ||

dvaitīyīkō nākō

yēna traiśaṅkavō'kāri |

yadupajñāṃ gāyatrī

śritatadgōtrāya maṅgaḷaṃ bhavatāt || 703 ||

jñānānuṣṭhitiśīla -

pramukhērahilairguṇairlasatē |

sādhumukhāmbujaravayē

kavayē bōbhūyatāṃ bhavukam || 704 ||

narakasamaṃ narapasabhaṃ

straiṇaṃ kuṇapaṃ suvarṇamalpatṛṇam |

bhāvayatē hṛdi bhavatā -

tpaktrimavairāgyaśālinē bhavukam || 705 ||

pādūṃ dvāri nibaddhāṃ

haridāsānāmiti prabuddhavatē |

śamadhanamūrdhanyāya

ślāghyatamāyāstu maṅgaḷaṃ guravē || 706 ||

yasyāsyē'syadadamarā -

hārāhaṅkārakhaṇḍinī lālā |

lakṣmīhayamukhamukhata -

stasmai bōbhōtu maṅgaḷaṃ guravē || 707 ||

durvādilalāṭantapa -

yaśasē viśadaprabōdhāya |

gurvagraṇyē bhūyō

bhūyō bhūyaśca bhāvukaṃ bhūyāt || 708 ||

śiṣyapraśiṣyavargai -

ryasya dharēyaṃ viduṣmatī jātā |

ācāryaśrēṣṭhāya

śvaḥśrēyasamastu sarvadā tasmai || 709 ||

śrīraṅgarājalambhita -

vēdāntācāryabirudāya |

sarvathānadhīyē'smai

bōbhūtānmaṅgaḷaṃ guravē || 710 ||

śrīrāmānujayatipati -

siddhāntaikāvalambāya |

karuṇānidhayē tasmai

guravē karavai namāṃsi bhūyāṃsi || 711 ||

yaḥ sarasāḥ sūktisudhā

bhavasāgaraśōṣaṇīrudagrathnāt |

bhūyādbhavukaṃ tasmai

citracaritrāya vēṅkaṭeśāya || 712 ||

karatalakalitāmalakī -

phalatulitākhillapumarthatattvāya |

prapadanaracanādbhagava -

tyabhayāya pratibhuvē'stu kalyāṇam || 713 ||

āryaguṇaprastāvē

dhīraḥ smartā prabandhurme |

iti taccaritaṃ grathitaṃ

pūrvācāryaprabandhamanusṛtya || 714 ||

avadhārayantu hṛdi mē

prabandhamavadhīrayantu vā santah |

śrīvēṅkaṭanāthāryaḥ

kavitārkikakēsarī gururdayatām || 715 ||

adhyaiṣyadhvaryuśākhāmapibamapi giraḥ

satkavīnāṃ kaṇāda -

vyāhārēṣu vyahārṣaṃ bahukṛṣimakṛṣi

vyākṛtau hūṇavāṇīm |

abhyāsyam vittalipsuḥ sukṛtapariṇatē -

rmānasaṃ mē svasaktaṃ

diṣṭyā vēdāntavidyāgurucaritasudhā

dhūtapāpaṃ dhinōti || 716 ||

gōpālāryaturīyasūnuranagha -

strayyāmajayyaḥ sudhīḥ

raṅgāryaḥ pariṇīya śēṅkamalava -

llyākhyāṃ yamājījanat |

kalyabdē caritaṃ sanūnama (5007)

mitē trayyantavidyāgurōḥ

pādāmbhōruhabhaktatōṣaṇamasau

gōpālasūrirvyadhāt || 717 ||

|| iti śrīmat ācāryasaptaśatī samāptā ||

kavitārkikasimhāya kalyāṇaguṇaśālinē |

śrīmatē vēṅkaṭeśāya vēdāntaguravē namaḥ ||